

ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Εντεταλμένος Δημοτικός Σύμβουλος

Πολίτης Δημήτριος

Επιμέλεια έκδοσης: Καράμπελα Μαρία, Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης 2ης Περ. Π.Ε. Μεσσηνίας με έδρα την Καλαμάτα

Η ομάδα του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΚΔΑΠ αποτελείται από:

Δασκάλους: Γκότση Κυριακή, Καλυβά Νικολέττα, Κατσαούνη Αγγελίνα, Κουλοπούλου Χαρά, Κυριακάκη Μαριέττα, Πρωτόπαπα Παναγιώτα, Λεπτοκαρίδου Αναστασία, Τσιγαρίδης Θανάσης

Εκπαιδευτές Φυσικής Αγωγής: Δέδε Παναγιώτα, Κοστρίβα Γιάννα, Μητρογιαννόπουλος Κώστας, Νιφόρου Δήμητρα, Χιουρέα Χαρά

Εκπαιδευτικοί Μουσικής Αγωγής: Μαυρέα Γεωργία, Μανιάτης Κων/νος, Νούτσου Δήμητρα, Σιψάκος Ιωάννης

Εκπαιδευτές Περιβάλλοντος & Θετικών Επιστημών: Μπλάνας Γρηγόρης, Πολίτη Γιούλα, Γριβοκωστοπούλου Κατερίνα, Κωστούλας Γιώργος, Λιανού Χριστίνα, Σμέρλας Κώστας

Εκπαιδευτές Αγγλικών: Γιαννόπουλος Άγγελος, Παναγοπούλου Νικολέττα

Εκπαιδευτές Πληροφορικής: Αλεξανδροπούλου Μαρία, Κανελλοπούλου Χριστίνα, Παπαδοπούλου Αθηνά, Τσιρίγκα Χριστίνα

Εκπαιδευτές Εικαστικών: Γρηγοροπούλου Εύη, Δημητρούλη Σοφία, Καράγιωργα Νίκη, Μπούνα Εύη

Εκπαιδευτικός Θεατρικής Αγωγής: Λεντούδη Αναστασία

Τους εκπαιδευτές πλαισιώνουν συμβουλευτικά οι:

Καράμπελα Μαρία, Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης 2^{ης} Περ. Π.Ε.

Μεσσηνίας με έδρα την Καλαμάτα και Μακρής Θεόδωρος, Δάσκαλος

Διοικητικά υπεύθυνη προγράμματος: Τζίνα Μαραβά

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

*Είμαι ενθουσιασμένος από την άριστη πορεία των Κέντρων Δημιουργικής
Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) του Δήμου Καλαμάτας και από τη
μεγάλη προσφορά τους στους μικρούς μαθητές μας, αρκετοί από τους
οποίους ανήκουν σε οικογένειες με οικονομικά προβλήματα.*

*Με την ευκαιρία της έκδοσης αυτού του φυλλαδίου συγχαίρω τους
εργαζόμενους –εκπαιδευτικούς και υποστηρικτικό προσωπικό- στα
ΚΔΑΠ για το έργο και την προσφορά τους, καθώς και τις πρωτοβουλίες
που αναλαμβάνουν και εύχομαι*

- Καλή Πρόοδο στα Παιδιά μας*
- Υγεία και Δημιουργικότητα σε όλους*

&

- η Καλαμάτα μας πάντα να προοδεύει και να πρωτοπορεί.*

Χρόνια Πολλά

Καλή Ανάσταση

Ο

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Π. Ε. ΝΙΚΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΩ

Εργαστήρι λαμπάδας από τα παιδιά των ΚΔΑΠ (2018)

Ανακυκλώσιμη λαμπάδα

Πασχαλινό καλάθιακι από μανταλάκι

Πασχαλινό καλάθιακι από αφρώδες υλικό

Πασχαλινά φαναράκια από ανακυκλώσιμα υλικά

ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ

ΠΑΙΖΩ

Πασχαλινά αυγά και διασκεδαστικά μαθηματικά

Σταυρόλεξο

Αινίγματα

Λαβύρινθοι

ΜΑΘΑΙΝΩ

Η ερμηνεία της λέξης Πάσχα

Ήθη και έθιμα του Πάσχα στην Ελλάδα

Ήθη και έθιμα του Πάσχα ανά τον κόσμο

Σύμβολα του Πάσχα

Σάββατο του Λαζάρου

Κυριακή των Βαΐων

Λαμπρή – Αφιέρωμα στη Μεγάλη Εβδομάδα

Επιτάφιος

Η Πασχαλιά, το λουλούδι του Πάσχα

Πασχαλινές συνταγές

- λαζαράκια

- κουλούρα λαμπριάτικη

ΔΙΑΒΑΖΩ

Η παπαρούνα και κοκκινολαίμη

Το γαϊδουράκι που σήκωσε το Χριστό

ΤΡΑΓΟΥΔΑΩ

Ύμνος «Χριστός Ανέστη» (επεξήγηση)

Πασχαλινές ευχές από τα ΚΔΑΠάκια

Φωτογραφικό υλικό

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΩ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΛΑΜΠΑΔΑΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΚΔΑΠ (2018)

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΛΑΜΠΑΔΑΣ

Επαναχρησιμοποίηση της πασχαλινής λαμπάδας και παλιών κεριών.

1. Τρίβουμε την λαμπάδα με την βοήθεια τρίφτη.
2. Αφαιρούμε το φυτίλι και τοποθετούμε την τριμμένη λαμπάδα μέσα σε τάπερ.

3. Προσθέτουμε αιθέρια έλαια και ανακινούμε το τάπερ.

4. Βάζουμε το φυτίλι στο δοχείο και ρίχνουμε μέσα το κερί.

Γιώργος

Επιμέλεια: Κωστούλας

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΚΑΛΑΘΑΚΙΑ ΑΠΟ ΜΑΝΤΑΛΑΚΙ

Επιμέλεια: Μπούνα Εύη

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΚΑΛΑΘΙ ΑΠΟ ΑΦΡΩΔΕΣ ΥΛΙΚΟ

Επιμέλεια: Γρηγοροπούλου Εύη

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΚΑΛΑΘΙ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΖΩΑΚΙΑ

Επιμέλεια: Δημητρούλη Σοφία

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΦΑΝΑΡΑΚΙΑ ΑΠΟ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ

Τι θα χρειαστείτε:

Άδεια κουτιά από γάλα

Σπρί με χρώμα/τέμπερες

Κόλλα ή ταινία διπλής όψεως

Χάρακας

Στυλό, μολύβι

Ψαλίδι

Μαχαίρι

Ρεσό

Βήμα 1^ο

- Ξεπλύνετε τα άδεια κουτιά και αφήστε τα να στεγνώσουν. Στη θέση του πλαστικού πώματος (εάν υπάρχει) δημιουργήστε μια καμινάδα.
- Αρχίστε να βάφετε τα κουτιά με το σπρέι/τέμπερες.

Βήμα 2^ο

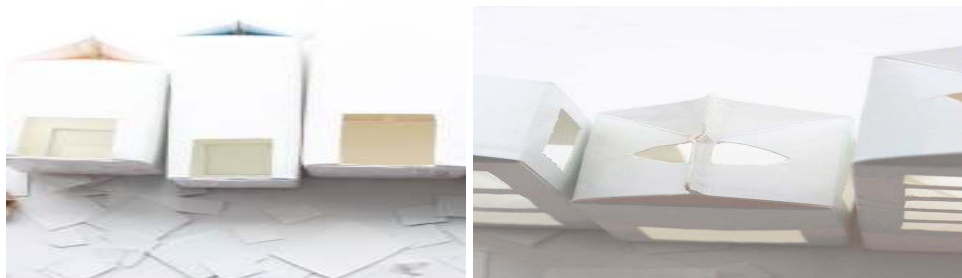
- Αρχίστε με τη βοήθεια του χάρακα να σχεδιάζετε τα παράθυρα επάνω στο κουτί. Για ένα πιο όμορφο αποτέλεσμα δοκιμάστε να σχεδιάσετε πολλά παράθυρα με διαφορετικό μέγεθος. Στη συνέχεια κόψτε τα προσεκτικά με ένα κοπίδι.

- Κάντε ένα άνοιγμα στο πίσω μέρος του σπιτιού σας, όπου θα τοποθετήσετε το κερί. Κολλήστε καλά με δυνατή κόλλα το ρεσό στον πάτο του κουτιού ώστε να μην μετακινείται.

Συμβουλή: Να είστε πολύ προσεκτικοί με τα ρεσό. Αν το κουτί είναι πολύ μικρό ή δεν έχετε τοποθετήσει σωστά το κερί ακριβώς στο κέντρο, μακριά από τα τοιχώματα του κουτιού ή δεν το έχετε κολλήσει σταθερά υπάρχει μεγάλη περίπτωση το κουτί να καεί. Για μεγαλύτερη ασφάλεια προτιμήστε τα ηλεκτρικά κεριά.

- Αν χρησιμοποιήσετε ρεσό μην ξεχάσετε να κάνετε ένα άνοιγμα στο πάνω μέρος του κουτιού, έτσι ώστε ο ζεστός αέρας να μπορεί να βγει.

Βήμα 3^ο

- Διακοσμήστε τα παράθυρα. Κόψτε ένα χρωματιστό ή λευκό χαρτί στο μέγεθος και στο σχήμα των παραθύρων σας. Κολλήστε τα με κόλα ή με ταινία διπλής όψευς.

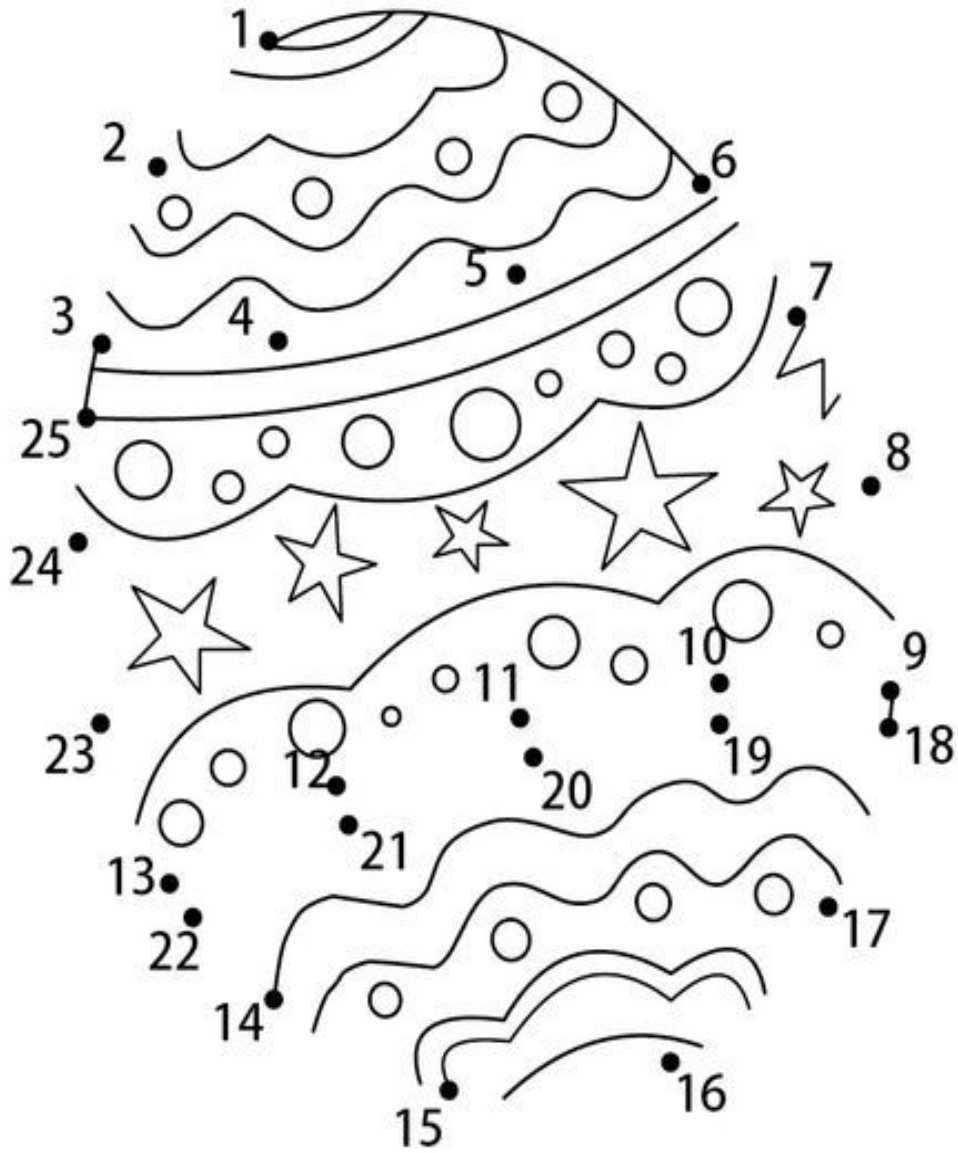

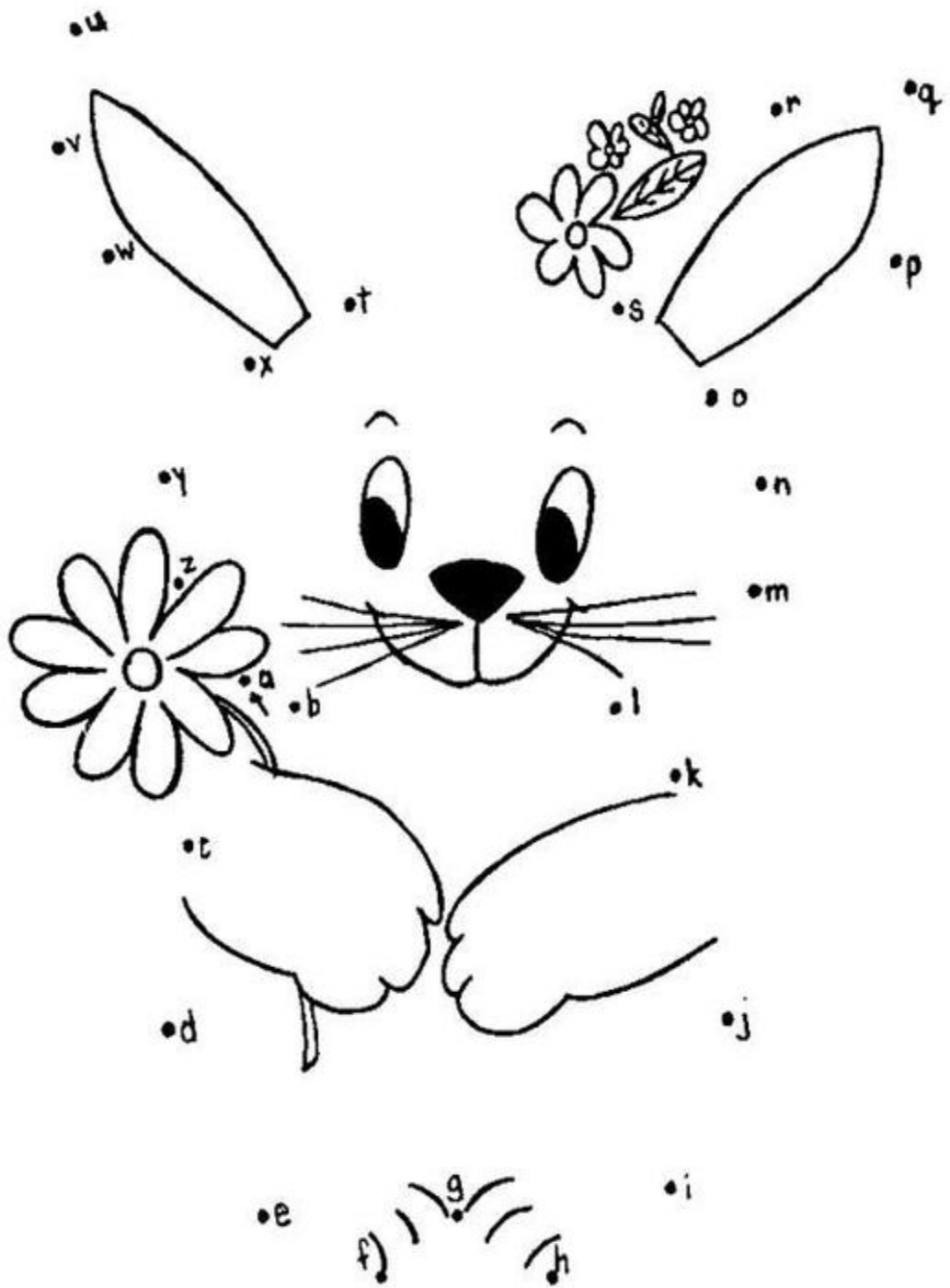
- Τοποθετήστε μια κορδέλα στη κορυφή του κουτιού για μπορείτε να το κρατάτε και στη συνέχεια τοποθετείτε το κερί στη θέση του και το υπέροχο φαναράκι σας είναι έτοιμο!!!

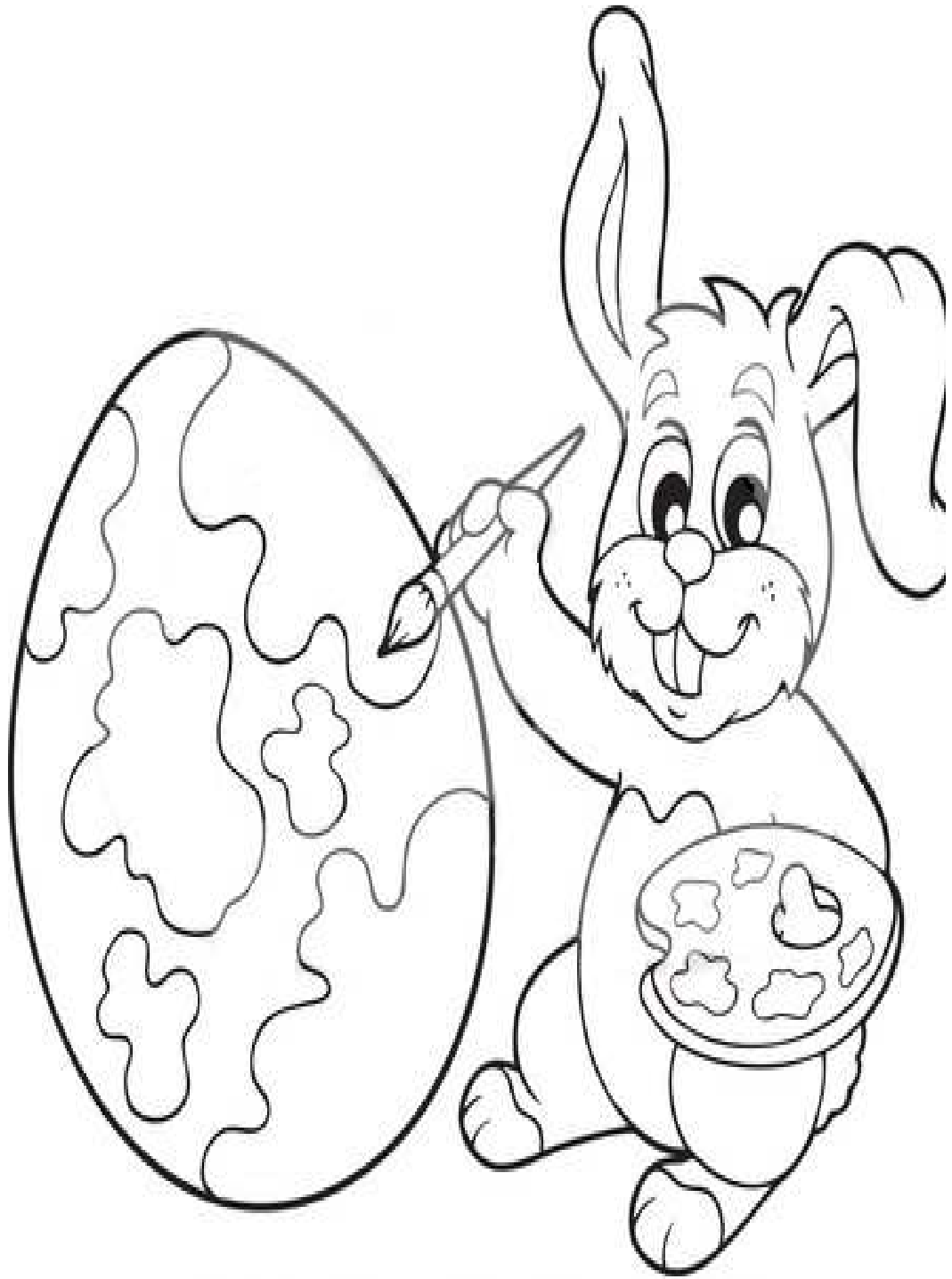

Επιμέλεια: Γριβοκωστοπούλου Κατερίνα

ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ

*Επιμέλεια: Γριβοκωστοπούλου Κατερίνα
Κυριακάκη Μαριέττα*

ΠΑΙΖΩ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Πασχαλινές λαγοδρομίες: Πρόκειται για το πολύ γνωστό παιχνίδι “τσουβαλοδρομίες” μόνο που λόγω της περίπτωσης θα μεταμορφώσετε τους δρομείς σε χαριτωμένα κουνελάκια! Πώς θα το κάνετε; Απλά προσθέστε μια φουντωτή ουρίτσα στα τσουβάλια που θα χρησιμοποιήσετε και δώστε στα παιδιά από μια στέκα με αυτιά λαγού για να τη φορέσουν!

Πασχαλινές αβγουλοδρομίες: Και το παιχνίδι αυτό είναι πολύ γνωστό: δίνεται σε κάθε παιδί από ένα κουτάλι και από ένα αβγό (πασχαλινό φυσικά) και ετοιμάζετε έναν αγώνα δρόμου. Νικητής είναι αυτός που θα καταφέρει να φτάσει στη γραμμή τερματισμού χωρίς να σπάσει το αβγό του.

Αβγοπετάγματα: Χωρίζετε τα παιδιά σε δυάδες. Δίνετε σε κάθε δυάδα δύο καλαθάκια. Το ένα καλαθάκι είναι γεμάτο πασχαλινά αβγά και το δεύτερο άδειο. Το παιδί που έχει το καλαθάκι με τα αβγά πετάει ένα-ένα αβγό στο άλλο παιδί που πρέπει να το πιάσει και να το βάλει στο άδειο καλαθάκι. Νικήτρια ομάδα είναι αυτή που θα καταφέρει να γεμίσει το δεύτερο καλαθάκι με τα περισσότερα αβγά (εννοείται πως τα αβγά που πέφτουν και σπάνε δε θα μετρήσουν στο τελικό μέτρημα!).

Το κυνήγι του κρυμμένου αυγού: Ένα παιδί βγαίνει έξω από την τάξη. Οι υπόλοιποι αποφασίζουμε που θα κρύψουμε το αυγό. Μόλις είμαστε έτοιμοι, φωνάζουμε αυτόν που τα φυλάει και χτύπημα των χεριών τον

καθοδηγούμε. Χτυπάμε σιγά όταν απομακρύνεται από την κρυψώνα και δυνατά όταν πλησιάζει. Όσο πιο πολύ πλησιάζει τόσο δυναμώνουμε το χτύπημα των χεριών.

Σιγά τ' αυγά: Σκορπίζουμε το πάτωμα αυγά από φελιζόλ. Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Ένα παιδί είναι ο τυφλός και του δένουμε τα μάτια με ένα μαντίλι. Το άλλο παιδί είναι ο οδηγός του. Με τη συνοδεία ήρεμης μουσικής ο οδηγός πρέπει να οδηγήσει τον τυφλό στην άλλη πλευρά της τάξης χωρίς να πατήσει ή να κλωτσήσει τα αυγά.

Πασχαλινή Κούρσα: Κρεμάστε το σκοινί ή την πετονια ανάμεσα σε δύο τοίχους ή σε δύο δέντρα αν αποφασίσετε να παίξετε το παιχνίδι σε εξωτερικό χώρο. Βάλτε ένα διπλόκαρφο σε κάθε φελιζολένιο αυγό για να μπορείτε να περάσετε σπάγκο και να το κρεμάσετε με το μανταλάκι.

Διαδικασία: Οι δυο ομάδες παιδιών είναι τοποθετημένες σε μια σειρά από τη μια και από την άλλη πλευρά του σκοινιού. Με το σύνθημά σας, οι πρώτοι παίκτες κάθε ομάδας τρέχουν να ξεκρεμάσουν τα μανταλάκια με τα αυγά. Επιστρέφουν, βάζουν τα αυγά στο καλάθι και χτυπάνε το χέρι του διπλανού τους για να ξεκινήσει ο επόμενος. Οι υπόλοιποι παίκτες επαναλαμβάνουν την ίδια διαδικασία και το παιχνίδι σταματάει όταν δεν υπάρχουν πια μανταλάκια στο σκοινί. Νικήτρια είναι η ομάδα με τα περισσότερα αυγά στο καλάθι της. Αυτό το παιχνίδι ευνοεί τη συνεργασία και είναι ιδιαίτερα διασκεδαστικό!!!

Βάλε την ουρά στο λαγό

Αυτό παιχνίδι παίζεται τόσο σε εξωτερικούς όσο και σε εσωτερικούς χώρους. Εκτυπώστε το λαγουδάκι της φωτογραφίας και τις ουρίτσες (πατήστε στο σύνδεσμο κάτω από τη φωτογραφία για να μεταβείτε στο αυθεντικό post όπου υπάρχει και το εκτυπώσιμο). Τα παιδιά με δεμένα τα μάτια θα πρέπει να βάλουν την ουρίτσα του λαγού στη σωστή θέση.

Λαγοί και Πασχαλίτσες μπέρδεψαν τους ρόλους τους

Χωρίζουμε τα παιδιά σε δυο ομάδες, τους λαγούς και τις πασχαλίτσες. Με τη συνοδεία μουσικής λαγοί και πασχαλίτσες κινούνται στο χώρο, οι μεν με μεγάλα πηδήματα, οι δε στα τέσσερα, χωρίς να ενοχλούν τους διπλανούς τους. Με την παύση της μουσικής οι λαγοί ψάχνουν να ζευγαρώσουν με μια πασχαλίτσα. Όταν ακουμπήσουν την πασχαλίτσα μεταμορφώνονται και εκείνοι σε πασχαλίτσες και κάθονται στα τέσσερα. Με την έναρξη της μουσικής κινούνται όλοι τώρα σαν πασχαλίτσες. Στην επόμενη παύση της μουσικής οι λαγοί πρέπει να ξαναβρούν το ίδιο ζευγάρι, με πριν, να το ακουμπήσουν και να ξαναγίνουν λαγοί. Το παιχνίδι μπορεί να παιχτεί με τις πασχαλίτσες στον αντίστοιχο ρόλο.

Η Πασχαλιά: Το μόνο που θα χρειαστούμε είναι ένα ξύλινο ή φελιζολένιο αυγουλάκι. Τα παιδιά σε κύκλο με τα μάτια τους κλειστά και τα χεράκια τους εκτεινόμενα προς τα πίσω σαν να σχηματίζουν μια φωλίτσα. Ένα παιδί –μάννα που κρατάει το αυγό γυρίζει γύρω γύρω λέγοντας το τραγουδάκι:

*«Πασχαλιά, Πασχαλιά
Με τα κόκκινα αυγά (2 φορές)
Κο, κο, κο και κα, κα, κα*

*Κο, κο, κο, και κα, κα, κα
Η κότα μας γεννά!»*

Όταν σταματά το τραγούδι, αφήνει σε κάποιον το αυγό στα χέρια. Στη συνέχεια, διαλέγει ένα άτομο, το οποίο πρέπει να μαντέψει ποιος έχει το αυγό από πίσω του. Προσπαθεί μέσα από ερωτήσεις, να μαντέψει σωστά. Αν το βρει, κερδίζει, γίνεται η «μάννα» και το παιχνίδι συνεχίζεται.

Το αρνάκι, νάκι, νάκι: Για να παίξετε αυτό το παιχνίδι πρέπει πρώτα να έχετε μιλήσει

εκτενώς με τα παιδιά για το Πάσχα, για τα ήθη κι έθιμα του κάθε τόπου και να έχετε

μοιραστεί εμπειρίες με τα παιδιά. Ένα παιδί κάνει το αρνί και βρίσκεται στη μέση του

κύκλου. Τα υπόλοιπα παιδιά γυρίζουν γύρω του και λένε:

*«Το αρνάκι νάκι, νάκι
Ήρθε μες στη γειτονιά
Γουργουρίζει το στομάχι
Ψάχνει μία λιχουδιά
Μη μας φας καλό αρνάκι
Άνοιξ' τα μάτια σου καλά
Κι αν μας πιάσεις θα σου πούμε
Λέξεις για την Πασχαλιά».*

Τα παιδιά τρέχουν και το «αρνάκι» τα κυνηγά. Μόλις τα πιάσει πρέπει γρήγορα να βρουν λέξεις που σχετίζονται με το Πάσχα. Αυτός που δεν θα προλάβει να απαντήσει γρήγορα, «μεταμορφώνεται» σε αρνάκι παίρνοντας τη θέση του προηγούμενου.

Το λυπημένο κουνελάκι: Πρόκειται για παιχνίδι συναισθημάτων, ιδιαίτερα χρήσιμο στην οικοδόμηση σχέσεων φιλίας και αγάπης καθώς και αποδοχής. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία τυχαίων ζευγαριών για συνεργασία ή ακόμη και για τη

δημιουργία μιας φανταστικής ιστορίας με αφορμή τη λύπη του κουνελιού μας.. Θα χρειαστείτε μια υφασμάτινη μάσκα κουνελάκι ή στέκα μαλλιών με 2 αυτάκια λαγού.

Τα παιδιά σε κύκλο και στη μέση το κουνελάκι με κλειστά μάτια και λυπημένο. Κινούμαστε κυκλικά γύρω του και του λέμε:

*«Κουνελάκι-κουνελάκι,
Λυπημένο κουνελάκι,
Γιατί μες στη φωλίτσα
Δεν χοροπηδάς;*

Χοροπήδα κουνελάκι (εδώ του χτυπούν παλαμάκια και το κουνελάκι χοροπηδά με κλειστά μάτια) (2 φορές)

*Και κάνε μια αγκαλίτσα
Εκείνον που αγαπάς!»*

Τότε το παιδί-κουνελάκι αγκαλιάζει τυχαία κάποιον από τον κύκλο και πρέπει να τον αναγνωρίσει. Στη συνέχεια του δίνει τη μάσκα και γίνεται αυτός κουνελάκι κοκ.

Η κοτούλα κακαρίζει: Για το παιχνίδι αυτό θα χρειαστείτε 2 καλαθάκια γεμάτα από φελιζολένια ή χάρτινα πλαστικοποιημένα αυγά σε πολλά χρώματα. Τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια (μπορεί να το έχετε ήδη κάνει με το προηγούμενο παιχνίδι). Παίζουν δύο ζευγάρια κάθε φορά, πηγαίνοντας το κάθε ζευγάρι μπροστά σε ένα από τα

καλάθια. Ένα παιδί-κότα κάνει πως κλωσάει τα αυγά της και τα παιδιά της τραγουδούν:

*«Η κοτούλα κακαρίζει
Αυγουλάκι μου μυρίζει
Άσπρο να ναι ή καφέ;
Μήπως κόκκινο ή μπλε;
Να ναι κίτρινο και λαχανί
Ή μήπως πράσινο, πορτοκαλί;»*

Το παιδί-κοτούλα λέει ένα χρώμα και τότε τα ζευγάρια ψάχνουν γρήγορα στο καλάθι τους να το βρουν. Όποιο ζευγάρι το βρει πρώτο είναι ο νικητής που έχει το δικαίωμα να ορίσει την επόμενη κότα. Μπορούμε να δυσκολέψουμε λίγο τη συνεργασία των παιδιών βάζοντας π.χ. μαντήλι σε αυτόν που ψάχνει για να του λέει ο άλλος εάν βρήκε το σωστό χρώμα.

Πηγές

https://Iniplykovr.blogspot.gr/2014/04/blog-post_13.html

<https://goo.gl/sPE1jS>

<https://goo.gl/dcLSx4>

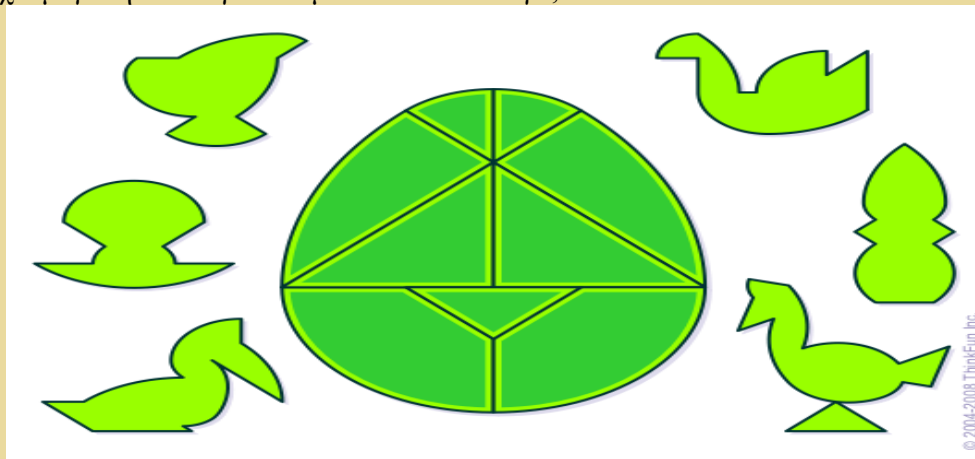
*Επιμέλεια: Κοστρίβα Γιάννα,
Μητρογιαννόπουλος Κώστας, Χιουρέα
Χαρά, Δήμητρα Νιφόρου, Δέδε
Παναγιώτα*

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΑΥΓΑ & ΔΙΑΣΚΕΛΑΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Αυτό το Πάσχα, η φίλη και συνάδελφος Μαθηματικός Σούλα Σούφαρη με ξάφνιασε ευχάριστα με την [ευχητήρια κάρτα](#) της (κάντε "κλικ" επάνω της). Αισθητικά πανέμορφη και μαθηματικά προκλητική: με ένα "κλικ" εμφανίζεται ένα απίστευτο μωσαϊκό σχήματος αυγού. Τι ακριβώς είναι;

Αρχικά θυμήθηκα ένα ξύλινο παζλ με το όνομα "Το αυγό του Κολόμβου", που είχα λάβει με το περιοδικό "Παιχνίδια Ευφυΐας", τεύχος 28 (2006), της DeAgostini. Το παιχνίδι ήταν τύπου tangram, όπου έπρεπε να αναδιατάξουμε τα 9 κομμάτια του για να σχηματίσουμε ορισμένες φιγούρες. Δείτε το, το εντόπισα και στο [Puzzle Playground](#). Δεν υπάρχει μεγάλη αναλογία ανάμεσα στα δυο αυγά;

Όμως, ομολογώ, δεν είχα ασχοληθεί πολύ τότε με τη γεωμετρία των κομματιών. Απλώς έπαιξα λιγάκι με το παζλ.

Και έρχεται τώρα η Σούλα με το αυγό της, που δεν ονομάζεται "αυγό του Κολόμβου", αλλά "αυγό του Ευκλείδη". Αυτό, είναι το πιο περίεργο από όλα: το όνομα. Τι σχέση είχε ο Ευκλείδης με τα αυγά; Είναι τόσο περίεργο το σχήμα τους, που αποκλείεται να είχε ασχοληθεί με αυτά στα Στοιχεία του. Ή μήπως κάνω λάθος;

Χωρίς αμφιβολία, το σχήμα του αυγού προκαλεί... Ποια καμπύλη το περιγράφει; Σίγουρα όχι η έλλειψη, μια και το αυγό δεν είναι κεντρικά συμμετρικό. Θυμάμαι πως το Πάσχα

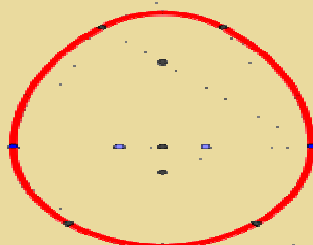
του 2010, ο συνάδελφος Κώστας Γαβρίλης ευχόταν τα "Χρόνια Πολλά" στην ομάδα των επιμορφωτών, παραπέμποντας κι αυτός σε αυγά, στον ιστότοπο [EggMath](#). Εκεί γίνεται αναφορά σε δυο οικογένειες καμπυλών που θα μπορούσε κάποιος να τις χαρακτηρίσει ωοειδείς: Τα [καρτεσιανά οβάλ](#) και τα [οβάλ του Cassini](#) (δίδυμα αυγά). Σε απάντηση, κάποιος άλλος επιμορφωτής σχολίασε ότι η αντιστροφή μιας έλλειψης ως προς κύκλο οδηγεί και αυτή σε ωοειδή καμπύλη. Αυτό με ενέπνευσε να δημιουργήσω την [ακόλουθη κάρτα](#) ("κλικ" επάνω της):

Λήψη του αρχείου

Τα παραπάνω συνηγορούν στο ότι το σχήμα του αυγού δεν είναι καθόλου-μα καθόλου απλό! Όμως η Σούλα με την κάρτα της με έκανε για άλλη μια φορά να αναθεωρήσω όσα πιστεύω. Γιατί η ομορφιά του αυγού της, είναι η απλότητά του: Το περίγραμμά του είναι ένα σύνολο κυκλικών τόξων, αρμονικά συνδεδεμένων, ώστε να δημιουργούν μια απόλυτα λεία καμπύλη. Άρα αυτό το αυγό μπορεί να κατασκευαστεί με κανόνα και διαβήτη, συνεπώς σωστά ονομάζεται "Ευκλείδειο". Οι λεπτομερείς οδηγίες για την κατασκευή του βρίσκονται στο άρθρο που παραπέμπει η κάρτα της, [Euclidean Eggs](#) του Freyja Hreinsdotirr. Να σημειώσω μόνο ότι αποτελεί ένα ωραίο πρόβλημα Ευκλείδειας Γεωμετρίας το πώς πρέπει να ενώσουμε δύο κυκλικά τόξα άνισων κύκλων, ώστε η καμπύλη που προκύπτει να είναι λεία.

Κλείνω με την επίσης ωραία κάρτα του συναδέλφου Μάριου Κιοστεράκη για το φετινό Πάσχα. Η γεωμετρική κατασκευή του ευκλείδειου αυγού σε όλο της το μεγαλείο:

Χριστός Ανέστη!

Πηγές:

Καλή Ανάσταση, της Σούλας Σούφαρη

Euclidean Eggs, Freyja Hreinsdóttir

Puzzle Playground - The Egg of Columbus

Chickscope - EggMath, University of Illinois at Urbana-Champaign

Ευχές με Ευκλείδεια κόκκινα αυγά, του Μάριου Κιοστεράκη

Το αυγό του Κολόμβου (No 36), του Γιάννη Πλατάρου

<http://mathlab.mysch.gr/friends/egg/egg.html>

© 2011-2014 Εργαστήριο Μαθηματικών Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων Ηρακλείου

Τελευταία Ενημέρωση: 18 April 2012

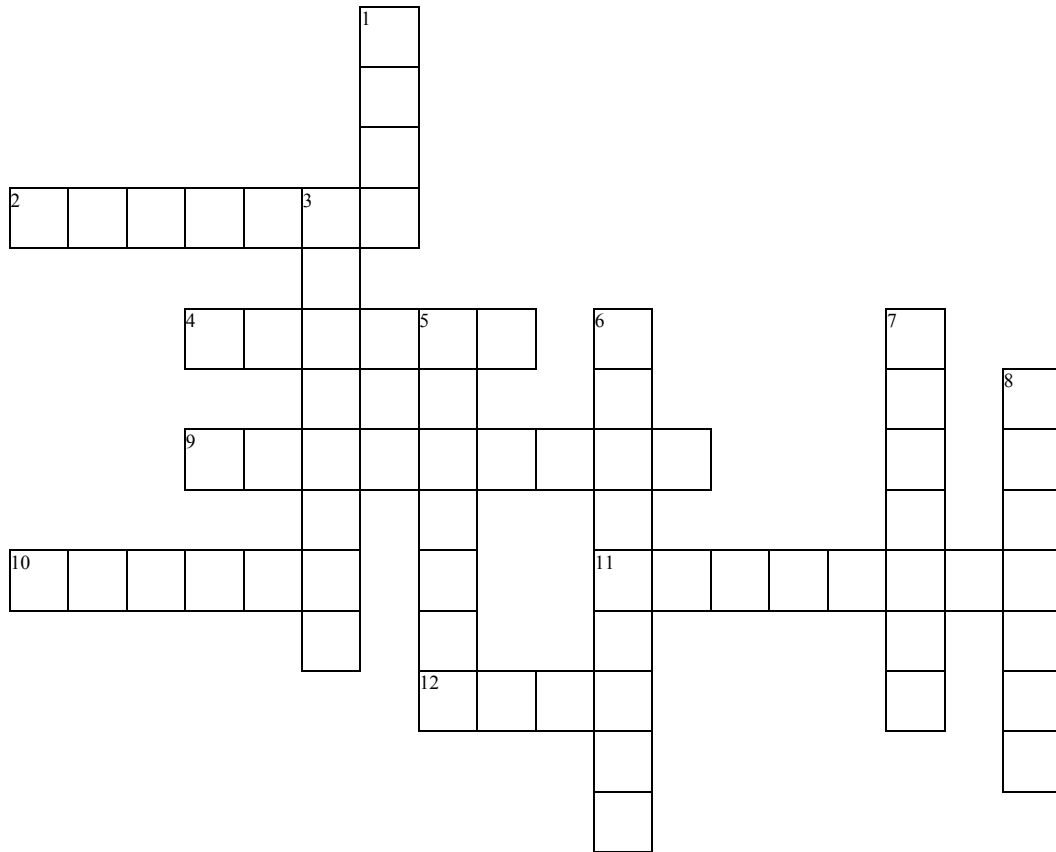
Last Update: 18 Απριλίου 2012

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ: Ειρήνη Περυσινάκη iriniper[at]sch.gr

ΕΙΚΟΝΕΣ: Παρασκηνίου από το 123RF

Επιμέλεια: Σμέρλας Κωνσταντίνος, Μαθηματικός ΚΔΑΠ Δήμου Καλαμάτας

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Οριζόντια

2. Ο Χριστός κατά τη Σταύρωση φορούσε ένα στεφάνι από...
4. Πρόδωσε τον Χριστό.
9. Τη Μ. Πέμπτη διαβάζονται τα δώδεκα ...
10. Ο Χριστός έφαγε με τους μαθητές του στον Μυστικό...
11. Τη γιορτάζουμε το βράδυ του Μ. Σαββάτου.
12. Συνήθως το σουβλίζουμε.

Κάθετα

1. Τα βάφουμε κόκκινα.
3. Σταύρωσαν τον Χριστό.
5. Πήρε τριάντα... και πρόδωσε τον Χριστό.
6. Τη Μεγάλη Παρασκευή τον περιφέρουμε.
7. Την ανάβουμε το βράδυ του Μ. Σαββάτου.
8. Ο Χριστός θυσιάστηκε για τη ... των ανθρώπων.

Επιμέλεια: Πρωτόπαπα Γιώτα

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Είναι ένα μικρό σπιτάκι
δίχως στέγη και ταράτσα
μήτε γύρω παραθύρια
μήτε πόρτα μήτε φάτσα

Τι είναι;
(το αυγό)

Με λουλούδια τον στολίζουν
σ' όλη την πόλη τον γυρίζουν

Τι είναι;
(ο Επιτάφιος)

Τη Λαμπρή πάντα ανθίζει
κι ευωδιά σε όλους χαρίζει

Τι είναι;
(η πασχαλιά)

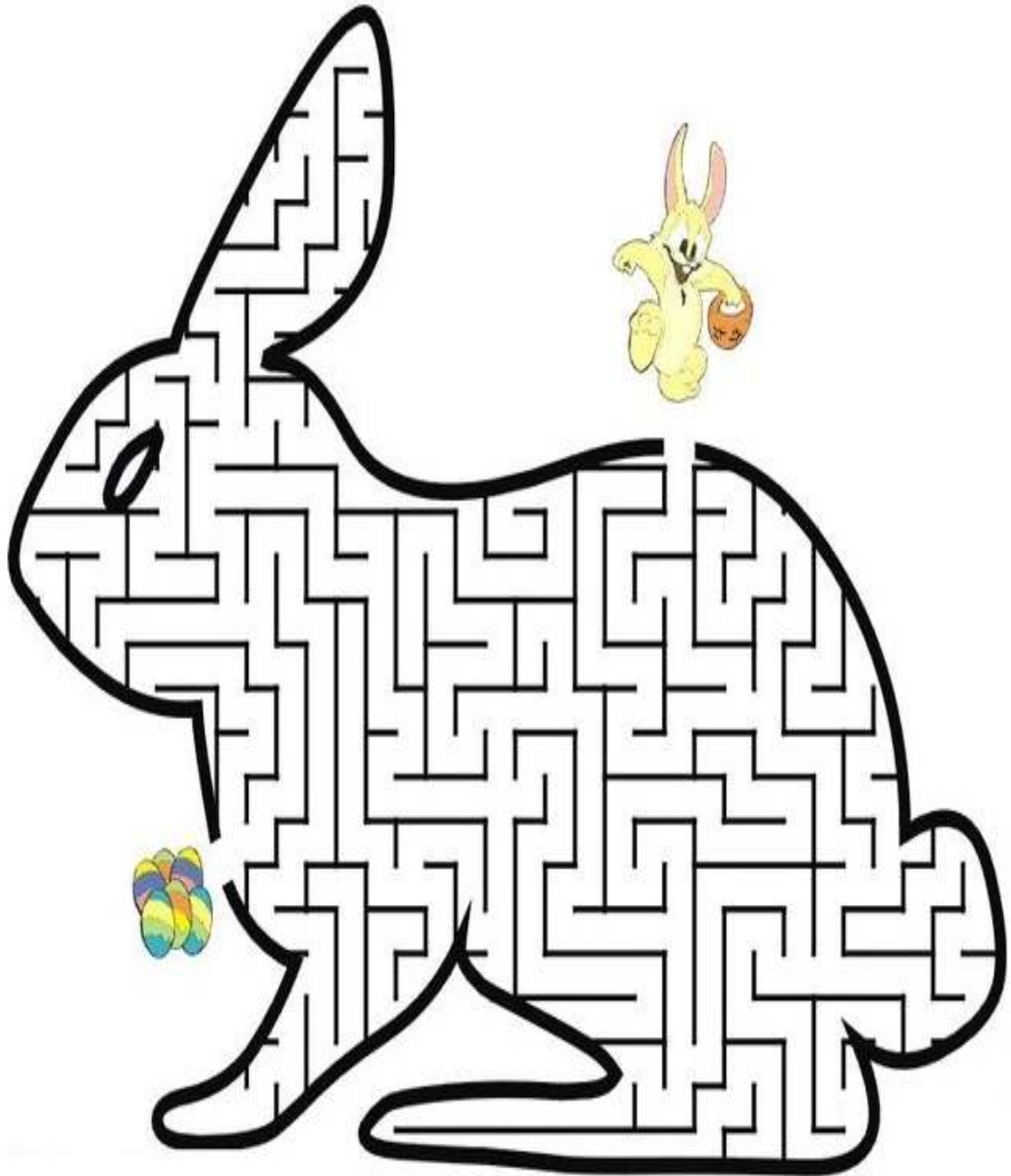
Τα τυλίγουν και φουσκώνουν
και σαν γίνουν δε γλιτώνουν

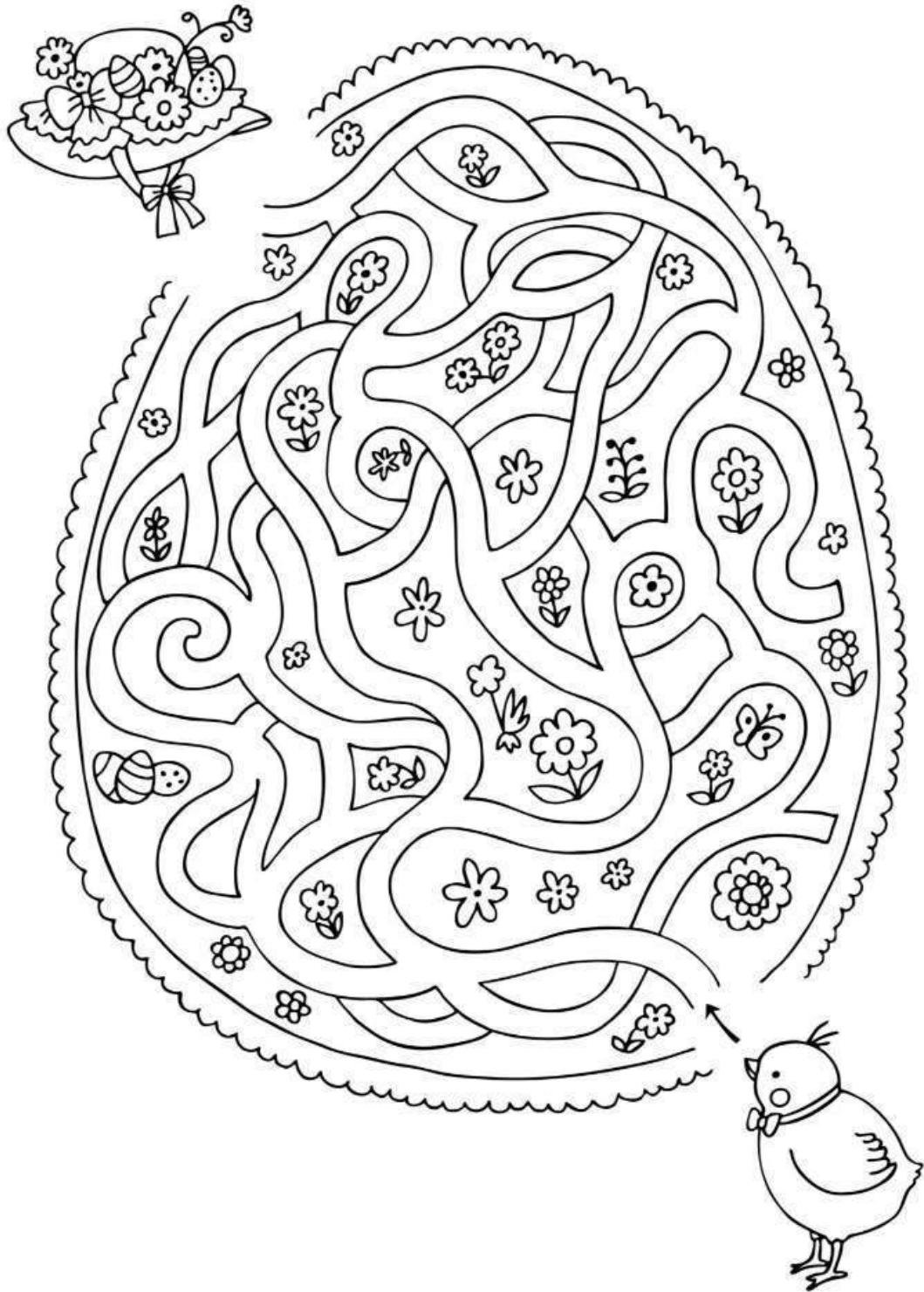
Τι είναι;
(τα πασχαλινά τσουρέκια)

Επιμέλεια: Πρωτόπαπα Γιώτα

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

Επιμέλεια: Γριβοκωστοπούλου Κατερίνα

ΜΑΘΑΙΝΩ

Πάσχα σημαίνει πέρασμα...

Η εβραϊκή λέξη «πεσάχ», από την οποία προέρχεται η λέξη Πάσχα, έχει μία σαφή σημασία κίνησης. Σημαίνει «περνώ», «προσπερνώ», «κινούμαι». Το πρώτο Πάσχα το γιόρτασαν οι Ισραηλίτες τη νύκτα που μετά από εντολή του Κυρίου θα έπαιρναν το δρόμο για να φύγουν από την Αίγυπτο, που ήταν ο τόπος του μαρτυρίου, της κακίας, της καταπίεσης. Αυτή η έξοδος, το πέρασμα με τη βοήθεια, την καθοδήγηση και τη στήριξη του Κυρίου από την ζωή της σκλαβιάς στη ζωή της ελευθερίας, με όσα προβλήματα αυτό συνεπάγεται (η ελευθερία προϋποθέτει ωριμότητα) εκφράζουν την έννοια του Εβραϊκού Πάσχα.

Τούτος ο τρόπος εορτασμού και η σχετική τυπολογία ξεπεράστηκε από την πασχάλια θυσία του Αμνού, δηλαδή του Χριστού που με τη θέλησή Του σήκωσε στους ώμους Του το βάρος της αμαρτίας του κόσμου. Και αυτή η θυσία ξεπεράστηκε με τη σειρά της από το χαρμόσυνο γεγονός της Αναστάσεως, το οποίο ανέτρεψε τα εγκόσμια δεδομένα όπως είχαν διαμορφωθεί από την Πτώση και έπειτα: ο άνθρωπος δεν είναι πλέον θύμα του διαβόλου, αλλά έχει τη δυνατότητα, πατώντας επάνω στην Ανάσταση του Χριστού, να προχωρήσει τη ζωή του δίπλα στο Θεό, ζώντας στην αγκαλιά Του.

Όπως κατά την εβραϊκή παράδοση Πάσχα σήμαινε τη διάβαση από τη σκλαβιά στην ελευθερία έτσι κατά την Χριστιανική αντίληψη Πάσχα σημαίνει το πέρασμα από τη σκλαβιά της αμαρτίας στην ελευθερία της εν Χριστῷ αγάπης και ζωής.

«Ἐκ γάρ θανάτου πρὸς ζωὴν ἡμᾶς διεβίβασεν ἐπινίκιον ψάλλοντας» ακούμε στον αναστάσιμο κανόνα.

Για να ζήσουμε Πάσχα είναι αναγκαίο να θυμόμαστε ότι η Ανάσταση του Χριστού μάς βοηθά να προχωρήσουμε ακόμη περισσότερο στην πορεία μας προς τα έσχατα που αποτελεί τον δρόμο μας επάνω στη γη. Να προχωρήσουμε, όμως, όχι γιατί απλώς κάποτε κάποιος κάποιος μας γέννησε, αλλά έχοντας συνείδηση αυτής της πορείας και προσπαθώντας να την βαδίσουμε όσο καλύτερα μπορούμε αποβλέποντας πάντοτε προς τον «τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτὴν» τον νικητή του θανάτου, τόν Αναστάντα Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό.

Τμήμα άρθρου του Αθανασίου Μουστάκη, Δρος Θεολογίας

<https://www.pemptousia.gr/2016/04/pascha-simeni-perasma-simeni-diavasi-simeni-adiakopi-poria-pros-ton-paradiso/>

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Πάσχα γιορτάζεται με ξεχωριστό τρόπο σε κάθε γωνιά της χώρας και ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές αναβιώνουν ήθη κι έθιμα που συνθέτουν την καταναυκτική ατμόσφαιρα των ημερών αλλά και προσδίδουν ένα ιδιαίτερο «χρώμα» στην εορταστική αυτή περίοδο.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ: Ένα από τα έθιμα που συντελεί στον εορτασμό του Πάσχα με ιδιαίτερο, εντυπωσιακό τρόπο και διεξάγεται με την υποστήριξη του δήμου Καλαμάτας, είναι η ρίψη σαΐτων και ο σαΐτοπόλεμος, με φλόγα και βροντή. Την τέχνη τους την δείχνουν οι σαΐτολόγοι στο σαΐτοπόλεμο το βράδυ της Κυριακής του Πάσχα. Λάμπεις και ήχοι, φωτιές και η χαρακτηριστική οσμή της σαΐτας που καίγεται, οι στροβιλιζόμενοι σαΐτολόγοι, όλα θα συνηγορήσουν υπέρ του χαρακτηρισμού «το ζειμπέκικο της φωτιάς». Πρόκειται για ένα λαοφιλές ξεχωριστό τοπικό έθιμο, μοναδικό κι εντυπωσιακό που έρχεται από παλιά κι έχει μέλλον.

ΤΡΙΠΟΛΗ: Από την Μεγάλη Τετάρτη ξεκινούν οι εκδηλώσεις, με την συγκινητική τελετή του Νιπτήρος, στον περίβολο της ιεράς μονής Αγίου Νικολάου Βαρσών, όπου φυλάσσονται τα ιερά λείψανα και η κάρα των Αγίων Νεομαρτύρων της Τρίπολης, Δημητρίου και Παύλου, παρουσία πολυπληθούς κοινού από την Αρκαδία και την Αργολίδα. Το μεσημέρι στον αύλειο χώρο του μοναστηριού ξεκινά η τελετή σε υπόμνηση του «αγαπάτε αλλήλους», που άφησε ως παρακαταθήκη ο Θεάνθρωπος Κύριος, λίγο πριν τη σταύρωση. Εκεί, ο μητροπολίτης Μαντινείας Αλέξανδρος τελεί την αναπαράσταση του Νιπτήρος, πλένοντας τα πόδια δώδεκα ιερέων που υποδύονται του αποστόλους σε μια καταναυκτική τελετή.

ΛΕΩΝΙΔΙΟ: Ανάσταση με αερόστατα. Η αρχοντική πρωτεύουσα της Τσακωνιάς, το Λεωνίδιο, αποχαιρετά το χειμώνα και υποδέχεται τη πολύχρωμη και ευωδιαστή εποχή της άνοιξης, γιορτάζοντας μοναδικά το Πάσχα. Το βράδυ της Ανάστασης ο ουρανός γίνεται πολύχρωμος και φωτίζεται από το Άγιο Φως που δίνει ώθηση στα πασχαλινά αερόστατα, τα οποία με περισσή φροντίδα έχουν ετοιμαστεί από τους νέους της κομόπολης. Στο Λεωνίδιο, η νύκτα της Αναστάσεως είναι η νύκτα των αεροστάτων.

ΤΥΡΟΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ: Επιτάφιος με ψαροκάικα και κάψιμο του Ιούδα στη θάλασσα. Τη Μεγάλη Παρασκευή πραγματοποιείται η περιφορά των δύο Επιτάφιων στην παραλιακή οδό με την συνοδεία των ψαροκάικων, ενώ από

στεριάς χιλιάδες κόσμου ακολουθούν με ευλάβεια τους δύο Επιτάφιους.

ΣΕΡΡΕΣ: Την Μεγάλη Παρασκευή, κατά την περιφορά του Επιταφίου αναβιώνει στη συνοικία του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, το έθιμο «Αδώνια». Σύμφωνα με το τελετουργικό του εθίμου, όταν ο Επιτάφιος πλησιάζει, κάθε νοικοκυρά τοποθετεί στο κατώφλι του σπιτιού της ένα τραπεζάκι, πάνω στο οποίο έχει τοποθετήσει θυμίαμα και την εικόνα του Εσταυρωμένου, πλαισιωμένη από πασχαλιές και άλλα άνθη.

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ: Στην παραλία της Συκιάς, στη Χαλκιδική, διοργανώνεται την τρίτη ημέρα του Πάσχα Αλογοδρομίες στο δημοτικό κάμπινγκ «μύλοι». Οι Αλογοδρομίες είναι ένα έθιμο που έχει βαθιά τις ρίζες του στο χρόνο και αναβιώνει με επιτυχία τα τελευταία χρόνια. Μετά την καθιερωμένη λειτουργία στο παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου, παραδίδεται η εικόνα μαζί με ευχές από τον ιερέα στους ιππείς, οι οποίοι αναλαμβάνουν ένα είδος λιτανείας, μεταφέροντας την εικόνα από το παρεκκλήσι στο χώρο διεξαγωγής των Αλογοδρομιών.

ΚΑΒΑΛΑ: Την τρίτη μέρα του Πάσχα, στην τοπική κοινότητα Ελευθερών Καβάλας αναβιώνουν τα παραδοσιακά «Μαζίδια». Οι πιστοί μεταφέρουν εν πομπή τα εικονίσματα από τη βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Ταξιάρχου, στα «Μαζίδια» όπου βρίσκεται το γραφικό εξωκλήσι των Αγίων Ραφήλ, Ειρήνης και Νικολάου. Στη συνέχεια, στην πλατεία του παλιού παραδοσιακού οικισμού στήνεται ένα μεγάλο γλέντι. Τη δεύτερη μέρα του Πάσχα, στη δημοτική κοινότητα Κρηνίδων του δήμου Καβάλας αναβιώνουν οι «αυγομαχίες». Μικροί και μεγάλοι, με ιδιαίτερη φροντίδα, παρουσιάζουν τα αυγά τους και ξεκινούν μια ιδιόμορφη μάχη τσουγκρίσματος. Νικητής είναι αυτός που θα έχει στην κατοχή του τα λιγότερα σπασμένα αυγά

ΑΡΤΑ: Ο Σύλλογος της Ενορίας Αγίας Θεοδώρας αναβιώνει την Μεγάλη Πέμπτη στο προαύλιο του Ιερού Ναού, το έθιμο της «φωτιάς», το οποίο χάνεται στα βάθη των αιώνων, σε ανάμνηση της πυράς που άναψε έξω από το κυβερνείο του πόντιου Πιλάτου, όταν συνέλαβαν τον Ιησού, περιμένοντας την απόφαση για την τύχη του το μεσημέρι της Μ. Πέμπτης. Τα παιδιά και οι νέοι της ενορίας της Αγίας Θεοδώρας, συγκεντρώνουν στο προαύλιο του ναού σωρό από ξύλα, που στο παρελθόν μάζευαν στις όχθες του Άραχθου, τα στήνουν σε

σχήμα κώνου και το βράδυ θα ανάψουν φωτιά αμέσως μετά τη ακολουθία της Σταύρωσης. Το έθιμο του καψίματος του Ιούδα αναβιώνει το Μ. Σάββατο με τους νέους να συγκεντρώνουν ρούχα. Το μεσημέρι φτιάχνουν το ομοίωμα του Ιούδα στο πηγάδι της εκκλησίας, το κρεμούν σε κρεμάλα και το βράδυ στην Ανάσταση καίνε το ομοίωμα. Παράλληλα, πολύχρωμα φωτεινά αερόστατα υψώνονται στον ουρανό της πόλης.

ΠΡΕΒΕΖΑ: Το έθιμο της πρώτης Ανάστασης αναβιώνει στο «Σαϊτάν Παζάρ», το γραφικό λιθόστρωτο δρομάκι που βρίσκεται στην καρδιά της πόλης. Πρόκειται για έθιμο, που έρχεται από την Τουρκοκρατία και τηρούν οι καταστηματαρχές για να στείλουν το χαρούμενο μήνυμα. Μόλις ο ιερέας του Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Χαράλαμπος σημάνει την πρώτη Ανάσταση, οι ήχοι των κροτίδων διαπερνούν την πόλη, ενώ αμέτρητα πήλινα κανάτια σπάζουν στο πλακόστρωτο του Σαϊτάν. Από γενιά σε γενιά, το έθιμο μεταφέρεται από την εποχή της τουρκοκρατίας έως σήμερα. Τότε, οι σκλαβωμένοι Πρεβεζιάνοι, έφτιαχναν μόνοι τους κροτίδες, προκειμένου να κρατήσουν μακριά τους Τούρκους, τις άγιες μέρες του Πάσχα. Επισκέπτες και ντόπιοι θα απολαύσουν μετά, ένα παραδοσιακό γλυκό που προσφέρεται σε όλους.

ΑΓΡΙΝΙΟ: Κάθε Μεγάλη Παρασκευή αναβιώνει ο χαλκονοπόλεμος, η ιστορία του οποίου ξεκινάει από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Μετά την περιφορά της Επιταφίου, οι «χαλκουνάδες» κατευθύνονται στην κεντρική πλατεία, προκειμένου να πάρουν μέρος στον χαλκονοπόλεμο. Όταν ανάβουν τα χαλκούνια (αυτοσχέδιες εκρηκτικές κατασκευές), εντυπωσιακές φλόγες φωτίζουν την κεντρική πλατεία, προσφέροντας ένα ξεχωριστό θέαμα. Οι «χαλκουνάδες» αναζητούν πάντα τον καλό «χαρτό» δηλαδή το κατάλληλο μείγμα μπαρουτιού, το οποίο δοκιμάζεται κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας, ώστε να είναι ασφαλές. Η προετοιμασία του χαλκουνιού ξεκινάει περίπου δύο μήνες πριν από τη Μεγάλη Εβδομάδα.

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ: Το έθιμο της Μεγάλης Παρασκευής, με το «φλεγόμενο» λιμάνι την ώρα της περιφοράς των Επιταφίων, προσελκύει κάθε χρόνο μεγάλο αριθμό επισκεπτών. Το έθιμο ξεκίνησε τη δεκαετία του '50. Κατά την περιφορά των επιταφίων του Αγίου Δημητρίου και Αγίας Παρασκευής, οι ψαράδες του λιμανιού «στόλιζαν» τις πολεμίστρες με εκατοντάδες

αναμμένες δάδες. Πριν από λίγα χρόνια ο δήμος Ναυπάκτου αποφάσισε να εμπλουτίσει το έθιμο. Έτσι λοιπόν, όταν η πομπή των δύο Επιταφίων φθάνει στην πλατεία του λιμανιού, ένας φλεγόμενος σταυρός φωτίζει την είσοδο του λιμένα. Αμέσως μετά, ο νυχτερινός ουρανός φωτίζεται από εντυπωσιακά πυροτεχνήματα.

ΑΝΩ ΚΑΣΤΡΙΤΣΙ ΑΧΑΪΑΣ: Η παράδοση θέλει τους κατοίκους να τελούν τη δεύτερη ημέρα του Πάσχα θρησκευτικές δεήσεις για να προφυλάξουν το χωριό από κάποια καταστροφή. Κατόπιν προτροπής των ιερωμένων, οι κάτοικοι, ντυμένοι με παραδοσιακές στολές, πραγματοποιούσαν λιτανεία και δέηση, περιφέροντας τις άγιες εικόνες σε κύκλο, σε όλα τα υψώματα γύρω από το χωριό. Η λιτανεία καταλήγει στο εξωκλήσι της Παναγίας, όπου τελείται θεία λειτουργία. Στη συνέχεια, όσοι συμμετέχουν στην πομπή κατευθύνονται στην κεντρική πλατεία, όπου ακολουθεί γλέντι με ψητά αρνιά, κόκκινα αυγά, κουλούρια και κρασί.

ΧΑΝΙΑ: Την παραμονή της Ανάστασης τα παιδιά σχηματίζουν ένα μεγάλο σωρό από ξύλα και στην κορυφή βάζουν ένα σκιάχτρο που υποτίθεται ότι είναι ο Ιούδας και την ώρα που ο ιερέας λέει το «Χριστός Ανέστη», βάζουν φωτιά και τον καίνε. Ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Χανίων κατά τη Μεγάλη Παρασκευή είναι η υπαίθρια λειτουργία της αποκαθίλωσης στο χωριό Βουλγάρω και τα παραδοσιακά παζάρια στις Βουκολιές, στην Κίσαμο και στις Βρύσσες. Μάλιστα, το παζάρι των Βουκολιών κρατά τις ρίζες του από την εποχή της Τουρκοκρατίας.

ΡΟΔΟΣ: Το Σάββατο του Λαζάρου, τα παιδιά γυρίζουν από πόρτα σε πόρτα και τραγουδούν τα κάλαντα του Λαζάρου, συγκεντρώνοντας χρήματα και αυγά για τους ιερείς. Παλαιότερα, κανένας γεωργός δεν πήγαινε στο χωράφι του να εργαστεί, γιατί όπως πίστευαν, ότι έπιαναν θα μαραινόταν. Επιτρεπόταν μόνο η συγκέντρωση ξερών κλαδιών για το άναμμα των φούρνων τη Μεγάλη Εβδομάδα για το ψήσιμο των κουλουριών. Του Λαζάρου, επίσης, σε όλα τα σπίτια οι νοικοκυρές φτιάχνουν στριφτά κουλουράκια, τα «Λαζαράκια», συμβολίζοντας με τον τρόπο αυτό το σώμα του Λαζάρου που ήταν τυλιγμένο στο σάβανο.

ΚΩΣ: Τα παιδιά παίρνουν μεγάλα κλειδιά από εκείνα που είχαν οι παλιές κλειδαριές, δένουν με ένα σχοινί το κλειδί με μπαρούτι και βάζουν το καρφί στην τρύπα του κλειδιού, το βράδυ της

Ανάστασης το χτυπούν δυνατά στον τοίχο για να εκτυρσοκορηθεί. Αρκετοί κόβουν μακριές λωρίδες χαρτιού, βάζουν στην άκρη της κάθε λωρίδας μπαρούτι και ένα φιτίλι, την τυλίγουν τριγωνικά, ώστε να προεξέχει το φυτίλι που το ανάβουν και από την ώρα που ο παπάς λέει το «Χριστός Ανέστη». Το πρωί του Μ. Σαββάτου, η εκκλησία στρώνεται με μικρά μοβ μυρωμένα λουλούδια του βουνού που λέγονται λαμπρές.

Επιμέλεια: Κατσαούνη Αγγελίνα

Πηγή:
<http://www.topoikaitropoi.gr/ithi-kai-ethima/hthi-ke-ethima-tou-paschase-oli-tin-ellada/>

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΣΕ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Το Πάσχα και η Ανάσταση γιορτάζεται σε όλον τον πλανήτη με λαμπρότητα. Είναι μια εορτή που έχει συνδεθεί με πολλά παραδοσιακά έθιμα. Κάποια παραδείγματα είναι τα μουγελώματα, το κάηιμο του Ιούδα, οι μάγισσες, τ' αρνιά από ζάχαρη και άλλα πολλά. Έτσι λοιπόν καταλαβαίνουμε πως η κάθε χώρα γιορτάζει διαφορετικά.

ΕΛΛΑΔΑ: Ας αρχίσουμε για τη χώρα μας όπου μετά τη σαρακοσιανή νηστεία, τη Μεγάλη Εβδομάδα με τις δοξολογίες, τον επιτάφιο και την Ανάσταση ακολουθεί ο καθιερωμένος μεζές που είναι το σουβλιστό αρνί, η μαγειρίτσα και το κοκορέτσι με την οικογένεια συγκεντρωμένη γύρω από το γιορτινό τραπέζι να τσουγκρίζει τα αυγά.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ: Κατασκευάζουν ένα ομοίωμα του Ιούδα που πρόδωσε το Χριστό και στη συνέχεια τον καίνε με φωτιά ή με πυροτέχνημα, αυτό δεν είναι ένα επίσημο κομμάτι του πασχαλινού λειτουργικού, αποτελεί όμως μέρος της αναπαράστασης της ιστορίας των παθών.

BENETIA & Η.Π.Α.: Την Κυριακή του Πάσχα ρίχνουν βαμμένα αυγά από λόφους. Επιπροσθέτως σε κάποιες περιοχές διοργανώνεται το «κυνήγι θησαυρού» με πασχαλινά αυγά. Νικητής είναι αυτός που θα βρει τα περισσότερα αυγά.

ΠΟΛΩΝΙΑ: Το έθιμο περιλαμβάνει αρνί φτιαγμένο από ζάχαρη το οποίο τοποθετείται στη μέση του εορταστικού τραπεζιού συνοδευόμενο από βαμμένα αυγά, ψωμιά, κέικ και διάφορα αλλαντικά. Επίσης τη Δευτέρα του Πάσχα λαμβάνει χώρα το έθιμο του μουγελώματος όπου τ' αγόρια μουγελώνουν τα κορίτσια.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: Έχουν αντικαταστήσει το πασχαλινό λαγουδάκι με το τοπικό μαρσιποφόρο το Bilby. Αυτό το κάνουν γιατί ο λαγός έχει

προκαλέσει πολύ μεγάλες καταστροφές στη βλάστηση της ηπείρου οπότε δεν μπορεί να τιμηθεί.

ΚΥΠΡΟ: Την Κυριακή του Πάσχα γίνεται ο εσπερινός της αγάπης. Μετά τη λιτανεία της εικόνας και αφού οι πιστοί προσκυνήσουν συνεχίζουν ψήνοντας το παραδοσιακό αρνί. Το απόγευμα της ίδιας μέρας στην πλατεία του κάθε χωριού παίζουν παιχνίδια της Λαμπρής όπως σκακουλδρομίες, γαϊδουδρομίες, αργοδρομίες και τράβηγμα σχοινού.

ΦΙΛΑΝΔΙΑ: Τα παιδιά ζητιανεύουν στους δρόμους και κρατάνε στα χέρια τους δυο μπαγκέτες.

ΛΕΤΟΝΙΑ: Υπάρχει το παραδοσιακό έθιμο του τσουγκρίσματος αυγών αλλά όχι με το γνωστό σε εμάς τρόπο. Είναι ένα παιχνίδι για γερά νεύρα που μοιάζει με ρώσικη ρουλέτα. Οι παίχτες δένουν τ' αυγά σε μια κλωστή και τα τσουγκρίζουν από απόσταση. Νικητής είναι αυτός που θα σπάσει το αυγό του αντιπάλου. Ο χαμένος πληρώνει το λογαριασμό του καθαριστηρίου αφού τ' αυγά είναι ημιβρασμένα.

Επιμέλεια: Καραγιώργη Γιώτα

ΑΓΓΛΙΑ: Σαν έθιμο την ημέρα αυτή να διακοσμούν και να βάφουν πολύχρωμα αυγά. Δίνουν ως δώρο στα μικρά παιδιά σοκολατένια αυγά και μπορούν επίσης και να συμμετέχουν σε διάφορες διαγωνισμούς του Πάσχα με αυγά, που διοργανώνονται σε πολλές πόλεις της Αγγλίας. Σύμφωνα με μια παλιά παράδοση, σε ορισμένες περιοχές της Αγγλίας οι άνθρωποι ρίχνουν βαμμένα αυγά στους απότομους λόφους την Κυριακή του Πάσχα. Το έθιμο αυτό πραγματοποιείται συχνά και σε επίπεδο έδαφος, με το σπρώξιμο των αυγών με ένα κουτάλι.

Φυσικά δεν θα μπορούσε να λείπει και κάποιο έθιμο που αφορά τα παιδιά. Υπάρχει ένα παιχνίδι πολύ διασκεδαστικό για τα παιδιά. Είναι το **κυνήγι του αβγού**. Το βράδυ του Μ. Σαββάτου οι γονείς κρύβουν αβγά σε διάφορα σημεία μέσα και έξω από το σπίτι. Πολλά από αυτά είναι γεμάτα λιχουδιές. Την άλλη μέρα το πρωί τα παιδιά, με καλαθάκια στα χέρια, ψάχνουν να

βρουν όσο περισσότερα γίνεται ή, ακόμα καλύτερα, το μεγαλύτερο από αυτά. Ο νικητής κερδίζει ένα σοκολατένιο αβγό ή λαγουδάκι και φυσικά ... τα αβγά που μάζεψε μέσα στο καλαθάκι του!

Επιμέλεια: Παναγοπούλου Νικολέττα
Πηγή: <http://www.ekmathisi.edu.gr/blog/1080-pasxalina-ethima-stin-agglia>

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Τη μέρα αυτή, ο χριστιανισμός γιορτάζει την Ανάσταση του φίλου του Χριστού, του «αγέλαστου» Λάζαρου, που ο Χριστός τον έφερε ξανά στη ζωή. Ωστόσο, σύμφωνα με την

παράδοση ο τρόμος για όσα είδε στον άλλο κόσμο ο Λάζαρος, άφησαν τόσο βαθιά σημάδια στην ψυχή του που δεν ξαναγέλασε ποτέ πια από τότε που αναστήθηκε.

Πηγή: Η μέρα του θανάτου και της ζωής - Τι γιορτάζουμε το Σάββατο του Λαζάρου | iefimerida.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

Σύμφωνα με τα Ευαγγέλια, την Κυριακή των Βαΐων γιορτάζουμε τον ερχομό του Ιησού στα Ιεροσόλυμα επάνω σε ένα γαϊδουράκι, όπου οι Ιουδαίοι τον υποδέχθηκαν κρατώντας βάγια (κλαδιά φοίνικα) και απλώνοντας στο έδαφος τα ενδύματά τους ζητωκραύγαζαν «Ωσαννά, ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου».

Παραδοσιακά, κατά την Κυριακή των Βαΐων, οι εκκλησίες στολίζονται με κλαδιά από βάγια, ή από άλλα νικητήρια φυτά, όπως δάφνη, ιτιά, μυρτιά και ελιά, τα οποία μετά τη λειτουργία

μοιράζονται στους πιστούς. Μάλιστα, τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, στα Ιεροσόλυμα, ο επίσκοπος έμπαινε στην πόλη καθισμένος σε πουλάρι αναπαριστώντας το γεγονός, ενώ κατά τη βυζαντινή περίοδο, στην Κωνσταντινούπολη γινόταν «ο περίπατος του αυτοκράτορα», από το παλάτι προς τη Μεγάλη Εκκλησία και στη διαδρομή ο αυτοκράτορας μοίραζε στον κόσμο βάγια σταυρούς και κεριά.

Επιμέλεια: Κυριακάκη Μαριέττα
Πηγή: Η τελευταία ημέρα πριν τη Μεγάλη Εβδομάδα: Τι γιορτάζουμε την Κυριακή των Βαΐων | iefimerida.gr

ΛΑΜΠΡΗ – ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Η Μεγάλη Εβδομάδα αρχίζει από την Κυριακή των Βαΐων το βράδυ, που τελείται η Ακολουθία του Νυμφίου, τελειώνει το Μεγάλο Σάββατο και είναι αφιερωμένη στα Άγια Πάθη του Ιησού Χριστού. Ονομάζεται «Μεγάλη» για την ανάμνηση των γεγονότων που θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικά για τη χριστιανική θρησκεία. Η Μεγάλη Εβδομάδα λέγεται επίσης και «Αγία Εβδομάδα».

Μεγάλη Δευτέρα

Τη Μ. Δευτέρα κυριαρχούν δύο θέματα: η ζωή του Ιωσήφ, ο οποίος με τη ζωή του προεικονίζει την περιπέτεια του Χριστού, μας και ο ίδιος πουλήθηκε ως σκλάβος στην Αίγυπτο και τιμάται και το περιστατικό της άκαρπης σκιάς που ξέρανε ο Χριστός. Συμβολίζει τη Συναγωγή των Εβραίων και γενικά τη ζωή του εβραϊκού λαού.

Μεγάλη Τρίτη

Τιμούμε την παραβολή των Δέκα Παρθένων, που μας διδάσκει να είμαστε έτοιμοι και γεμάτοι από πίστη και φιλανθρωπία, αλλά και την παραβολή των ταλάντων, που μας διδάσκει να είμαστε εργατικοί.

Μεγάλη Τετάρτη

Η Μ. Τετάρτη ψάλλεται το τροπάριο της Κασσιανής. Η μέρα είναι αφιερωμένη στην αμαρτωλή γυναίκα, που μετάνιωσε και άλειψε με μύρο τα πόδια του Ιησού.

Μεγάλη Πέμπτη

Τη Μ. Πέμπτη γιορτάζουμε τον Ιερό Νιπήρα, το πλύσιμο δηλαδή των ποδιών των μαθητών από τον Κύριο, τον Μυστικό Δείπνο, την προσευχή του Κυρίου στο όρος των Ελαιών και την προδοσία του Ιούδα, δηλαδή την αρχή των Παθών του Κυρίου.

Μεγάλη Παρασκευή

Τη Μ. Παρασκευή έχουμε την κορύφωση του θείου δράματος, τελείται η ακολουθία των

Παθών και θυμόμαστε κι βιώνουμε τα πάθη του Χριστού στο σταυρό. Τη Μεγάλη Παρασκευή το βράδυ ψάλλονται τα Εγκώμια και έχουμε την περιφορά του Επιταφίου.

Μεγάλο Σάββατο

Το Μ. Σάββατο το πρωί γιορτάζουμε την ταφή του Κυρίου και την κάθοδό του στον Άδη.

Κυριακή του Πάσχα

Την Κυριακή του Πάσχα τελείται ο εσπερινός της Αγάπης και γιορτάζουμε την Ανάσταση του Κυρίου.

Επιμέλεια: Κυριακάκη Μαριέττα

Πηγή: <http://www.e-radio.gr/post/16006/ti-giortazoyme-th-megalh-evdomada>

Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Η Μεγάλη Παρασκευή είναι ημέρα πένθους και νηστείας. Ο χριστιανικός λαός ζει με μεγάλη κατάνυξη το Θείο Δράμα. Στολίζεται ο Επιτάφιος, που γίνεται μια κορόνα από άνθη και τα λουλούδια πλέκονται σε στεφάνια και γιρλάντες. Επίσης εκείνη την ημέρα γίνεται λίγο πριν τις 11 το πρωί η λειτουργία των Μεγάλων Ωρών όπου οι γυναίκες μοιρολογούν και θρηνούν για τον Χριστό. Κατά το μεσημέρι οι καμπάνες χτυπάνε πένθιμα σε όλη την Ελλάδα. Οι πιστοί προσκυνάνε τον Επιτάφιο ενώ οι γυναίκες και τα παιδιά περνάνε από κάτω «για να τους πιάσει η χάρη».

Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας φτιάχνεται ένα ομοίωμα του Ιούδα το οποίο καίγεται. Επίσης την ίδια μέρα πολλοί πιστοί επισκέπτονται τους τάφους συγγενών και φίλων ή πραγματοποιείται η εκταφή των νεκρών εάν έχει περάσει το απαιτούμενο διάστημα. Ακόμα εκείνη την μέρα απαγορεύεται πάσα εργασία, γίνεται αυστηρή

νηστεία και απαγορεύεται η κατάποση του λαδιού. Από τα ξημερώματα ετοιμάζεται και η

ολονυχτία σε πολλές εκκλησίες της Ελλάδας.

Το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής γίνεται η περιφορά του επιταφίου, όπου μπροστά πάνε τα εξαπτέρυγα που τα κρατάνε παιδιά, μετά ακολουθεί ο επιτάφιος που τον κρατάνε τέσσερις πιστοί, οι ιερείς, οι ψάλτες και ύστερα όλος ο κόσμος που βρίσκεται εκεί.

Επιμέλεια: Γιαννόπουλος Άγγελος

Η ΠΑΣΧΑΛΙΑ, ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Η **πασχαλιά** είναι ίσως ένα από τα λίγα λουλούδια που έχει συνδεθεί τόσο έντονα με την περίοδο του Πάσχα. Κι αυτό δεν το οφείλει μόνο στον όνομα της αλλά και στο γεγονός ότι ανθίζει μία φορά το χρόνο, για είκοσι έως τριάντα μέρες, κοντά στο Πάσχα.

Πρόκειται για ένα λουλούδι σπάνιας ομορφιάς με μεθυστικό άρωμα και λιλά λεπτοκαμωμένα άνθη. Εκτός από πολύ όμορφη όμως η πασχαλιά θεωρείται και προάγγελος της άνοιξης αφού με την εποχή της άνθισης της σηματοδοτεί το αν η άνοιξη θα έρθει νωρίς ή αργά.

Ο μύθος της πασχαλιάς

Όταν γεννήθηκε ο Χριστός στη φάτνη της Βηθλεέμ, ο Ηρώδης, ο βασιλιάς της Ιουδαίας με τη σκληρή καρδιά, έδωσε διαταγή να σκοτώσουν όλα τα αγοράκια, όσα είχαν ηλικία από μιας ημέρας έως δύο χρονών! Είχε πληροφορηθεί ότι γεννήθηκε ο βασιλιάς των Ιουδαίων και φοβήθηκε πως θα του πάρει το θρόνο! Επειδή όμως δεν ήξερε ποιο ήταν αυτό το μωρό και πού ακριβώς είχε γεννηθεί, αποφάσισε να σκοτώσει δύο χιλιάδες βρέφη! Ο θεός όμως ειδοποίησε τη νύχτα με έναν άγγελο τον Ιωσήφ να φύγουν αμέσως για την Αίγυπτο για να σωθεί ο Χριστός. Ανέβηκε σε ένα γαϊδουράκι η Μαρία, κρατώντας το θείο βρέφος στην αγκαλιά της και ξεκίνησαν μέσα στη νύχτα για την Αίγυπτο.

Ξημέρωσε η άλλη μέρα και βρέθηκαν να προχωρούν σε μια μεγάλη έρημο. Κι όταν ο ήλιος ανέβηκε ψηλά στον ουρανό, άρχισε να κάνει φοβερή ζέστη.

-Τι κρίμα! είπε σε μια στιγμή αναστενάζοντας η Μαρία. Δεν υπάρχει ούτε ένα δεντράκι σε αυτή την έρημο για να σταθούμε και να δροσιστούμε λιγάκι στον ίσκιο του!

Ξαφνικά, φύτρωσε μπροστά τους ένα δεντράκι με πολλά και πυκνά φύλλα. Η Άγια Οικογένεια σταμάτησε την πορεία της και για αρκετές ώρες ξεκουράστηκε στο δροσερό του ίσκιο.

Αυτό το δεντράκι ονομάστηκε αργότερα πασχαλιά και να γιατί: Όταν σταύρωσαν οι Ιουδαίοι το Χριστό, κοντά στο Γολγοθά είχε φυτρώσει το ίδιο δεντράκι. Από τον καημό του βλέποντας τον Κύριο να

σταυρώνεται, μαράθηκε. Όταν όμως τρεις μέρες αργότερα ο Ιησούς αναστήθηκε, η πασχαλιά ζωντάνεψε και γέμισε με τσαμπιά από όμορφα μοβ και μυρωδάτα λουλούδια, για να πάρει κι αυτή μέρος στη μεγάλη χαρά. Γι' αυτό ονομάστηκε πασχαλιά.

Η Πασχαλιά είναι δέντρο ευλογημένο από την Παναγία

Η πασχαλιά λέγεται πως ήταν το δένδρο που πρόσφερε τη δροσιά και τον ίσκιο του στην Παναγία και τον Ιωσήφ, όταν εκείνοι όδευαν προς την Αίγυπτο στην προσπάθειά τους να σώσουν τον Χριστό από την δολοφονική μανία του Ηρώδη. Τότε η Παναγία το ευλόγησε να είναι πάντα φορτωμένο με πανέμορφα, ευωδιαστά άνθη.

Ο λαός λέει ότι όταν σταύρωσαν το Χριστό, η Παναγία ήταν πολύ στεναχωρημένη από τον πόνο και το κλάμα. Περιπάτησε λίγο και κάθισε να ξεκουραστεί κάτω από ένα δέντρο που ήταν γεμάτο φύλλα αλλά όχι άνθη. Δεν άνθιζε ποτέ. Κουρασμένη καθώς ήταν, αποκοιμήθηκε. Το δέντρο τότε, άρχισε σιγά σιγά να ρίχνει όλα του τα φύλλα και να σκεπάζει απαλά τη Παναγία για να τη ζεστάνει. Όταν η Παναγία ξύπνησε, πρόσεξε τα γυμνά κλαδιά του δέντρου και προς στιγμήν απόρησε. Μα σαν είδε όλα εκείνα τα φύλλα που τη σκέπαζαν και τη ζέσταναν, ευλόγησε το δέντρο λέγοντας: «Να είσαι πάντα ευλογημένο και μοσχοβολημένο». Με την

ευλογία της Παναγίας το δέντρο γέμισε με καταπράσινα φύλλα και άνθισε για πρώτη φορά. Ονομάστηκε Πασχαλιά. Είναι η ευλογημένη Πασχαλιά με τα μοσχοβολημένα εκείνα λουλούδια που ανθίζουν το Πάσχα.

Επιμέλεια: Καλυβά Νικολέττα

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ

Λαζαράκια

Τι θα χρειαστείτε:
περίπου 150 γρ. ζάχαρη
2 φλιτζάνια γλυαρό νερό
1 φακελάκι ξερή μαγιά
1 κιλό αλεύρι
1 φλιτζάνι γάλα ζεστό
1 κουταλιά κανέλα
1 κουταλάκι αλάτι
λίγο γλυκάνισο
περίπου 3 κουταλιές λάδι
καρύδια ολόκληρα

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Ετοιμάζουμε το προζύμι από το προηγούμενο βράδυ ως εξής: διαλύουμε τη μαγιά σε λίγο γλυαρό νερό και ανακατεύουμε με ενάμισι

φλιτζάνι αλεύρι. Το αφήνουμε σκεπασμένο. Κοσκινίζουμε το αλεύρι και το βάζουμε σε μία λεκάνη. Κάνουμε μία λακκούβα στη μέση και ρίχνουμε όλα τα υλικά (μαζί και το προζύμι). Ζυμώνουμε μέχρι να γίνει η ζύμη μαλακή χωρίς να κολλάει. Παίρνουμε μικρά κομμάτια ζύμης και τα πλάθουμε σε σχήμα κορδονιού. Βάζουμε ένα καρύδι στο κέντρο και διπλώνουμε τα δύο άκρα του κορδονιού, στρίβοντάς τα μεταξύ τους. Παίρνουμε λίγη ζύμη, πλάθουμε μικρά κορδόνια και τα βάζουμε ανά δύο σε σχήμα σταυρού πάνω

σε κάθε καρύδι. Ψήνουμε στους 200 βαθμούς Κελσίου για 20 λεπτά περίπου.

Πηγή: http://gefseis-evias.blogspot.gr/2013/04/blog-post_27.html

Κουλούρα Λαμπριάτικη

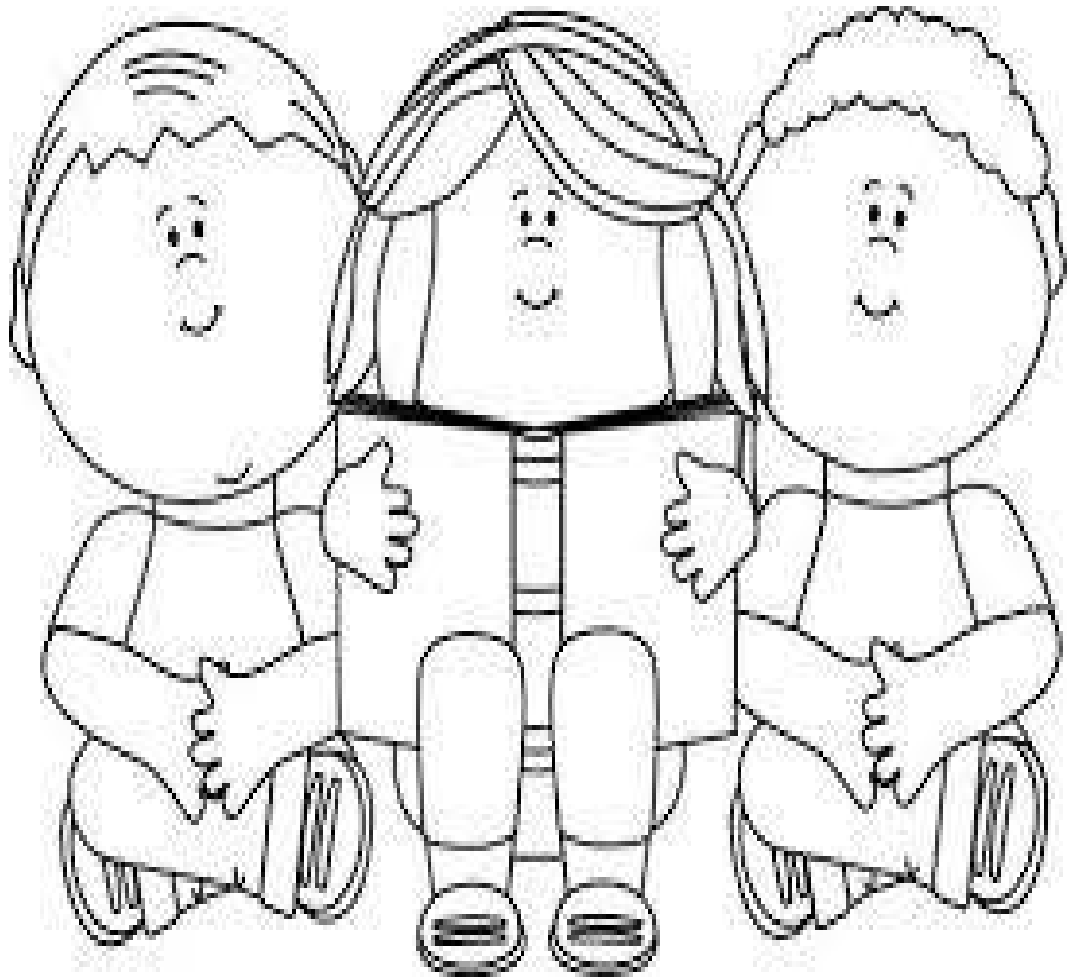
Τι θα χρειαστείτε:
1/2 κιλό αλεύρι
4 κουτ. μπέικιν
1/2 φλιτζ. βούτυρο
1 φλιτζ. ζάχαρη
2 αυγά
ξύσμα λεμονιού
1 ρακοπότηρο μαρασκίνο
1/2 φλιτζ. γάλα
1 αυγό ελαφρά χτυπημένο
ζάχαρη για πασπάλισμα

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Χτυπάτε το βούτυρο με τη ζάχαρη. Ρίχνετε ένα ένα τα αυγά χτυπώντας, το ξύσμα, το λικέρ και το γάλα. Ρίχνετε το αλεύρι σιγά σιγά, ώστε να έχετε μια ζύμη μάλλον σφιχτή. Την πλάθετε σε κουλούρα και τη βάζετε σε λαδόκολλα. Αλείφετε με αυγό και πασπαλίζετε με ζάχαρη. Την χαράζετε κυκλικά ελαφρά βάζετε κάπου ένα κόκκινο αυγό. Την ψήνετε σε μέτριο φούρνο για 45 λεπτά.

Επιμέλεια: Δήμητρα Νούτσου, Γιάννης Σιψάκος
Πηγή: <https://www.mama365.gr/8983/pashalina-koyloyria-kai-tsoyrekia-lahtaristes-s.html>

ΔΙΑΒΑΖΩ

Η παπαρούνα και ο κοκκινολαίμης

Σε ένα περιβόλι με πολύχρωμα λουλούδια - μαργαρίτες, γαρίφαλα και τριαντάφυλλα- με δέντρα και πουλιά λογής λογής, ζούσε και ένα μικρό πουλί που κανένas δεν το καταδεχότανε

γιατί δεν είχε ομορφιά και μελωδική φωνή.

Μια μέρα ήταν πολύ λυπημένο. Κάθισε στο φράκτη του περιβολιού και σκεφτόταν.

- Τι κρίμα... Όλα σε τούτο το περιβόλι είναι όμορφα. Μόνο... μόνο που δεν έχουν καλοσύνη. Γιατί δε με θέλουν τ' άλλα πουλιά; Τι φταίω που δεν έχω καλή φωνή;

Ξαφνικά κάποιον άκουσε να του λέει.

- Τι έχεις, καλέ μου φίλε και κάθεςαι έτσι στεναχωρημένος; Τι σκέφτεσαι;
- Ποιος... ποιος μου μιλάει;
- Εγώ η άσπρη παπαρούνα. Είμαι φυτρωμένη έξω από το φράκτη.
- Η παπαρούνα;
- Ναι! Τι είναι αυτό, φτερωτέ μου φίλε, που σε κάνει τόσο δυστυχισμένο;
- Αχ, ταπεινή μου παπαρούνα! Τι να σου πω! Να! Κανείς δε με θέλει. Κανείς! Δεν είμαι όμορφο πουλί και δεν έχω ωραία φωνή, είπε κλαίγοντας.
- Σσσ... μην κλαις. Μη στεναχωριέσαι, φίλε μου. Και εμένα δε με καταδεχόταν κανένα λουλούδι. Προσπάθησα να γίνω με όλα φίλη. Κανένα όμως, ούτε καν με πρόσεχε. Κανένα τους. Τι λες; Θέλεις να γίνουμε φίλοι;
- Εμείς οι δυο;
- Ναι.
- Το θέλω πολύ!

Από εκείνη την ημέρα το μικρό πουλί και η άσπρη παπαρούνα έγιναν αχώριστοι φίλοι.

Μια μέρα εκεί που το μικρό πουλί καθότανε και κουβέντιαζε με την άσπρη παπαρούνα πρόσεξε πως ξαφνικά ο ουρανός γέμισε μαύρα σύννεφα. Από το βάθος του δρόμου ακούστηκε ένας παράξενος θόρυβος και πολύς κόσμος φάνηκε να έρχεται αναστατωμένος φωνάζοντας. Ο κόσμος πλησίαζε προς το μέρος του φράκτη. Ανάμεσα τους ήτανε ένας που στους ώμους του έσερνε ένα πολύ βαρύ σταυρό. Στο κεφάλι του είχε ένα στεφάνι φτιαγμένο από αγκάθια.

-Πουλάκι, καλέ μου φίλε, τι να έχει κάνει άραγε αυτός ο άνθρωπος και του φέρονται έτσι άσχημα. Με τόση κακία;

- Δεν ξέρω. Και φαίνεται τόσο καλός. Τι γλυκό πρόσωπο που έχει!
- Πώς λυπάμαι!
- Είδες λοιπόν καλέ μου φίλε ότι δεν είμαστε μόνο εμείς τόσο βασανισμένοι; Βλέπεις πως και άλλοι υποφέρουν;

Το πουλί δεν απάντησε. Φτερούγισε και έφυγε βιαστικό.

Ο Χριστός - γιατί αυτός ήτανε ο άνθρωπος που κουβαλούσε το σταυρό- πέρασε πονεμένος και κατακουρασμένος σέρνοντας τα πόδια του δίπλα από την παπαρούνα. Εκείνη τη στιγμή μια σταγόνα αίμα από το μέτωπο του χριστού έσταξε και τότε η παπαρούνα άνοιξε με μεγάλη ευλάβεια τα πέταλά της και τα έκλεισε πάλι, κλείνοντας μέσα το αίμα του Χριστού. Και τι θαύμα! Σιγά σιγά η παπαρούνα από άσπρη έγινε κόκκινη, κατακόκκινη.

Αλλά τι απόγινε το πουλάκι; Λυπημένο για ότι έβλεπε, πετούσε δίπλα από το Χριστό κι έσερνε τ' αγκάθια που τσιμπούσαν το μέτωπο του Χριστού. Αλίμονο όμως, τίποτε δεν μπορούσε να κάνει. Το στεφάνι ήτανε πολύ μεγάλο και βαρύ

κι αυτό τόσο μικρό.

Πληγωμένο και ματωμένο το μικρό πουλί συνέχισε να προσπαθεί. Ανέβηκε μαζί με το Χριστό το δρόμο του Γολγοθά. Παρακολούθησε τη Σταύρωση και έκανε ότι μπορούσε για να λιγοστέψει τον πόνο του Χριστού. Και ύστερα...

Κατακουρασμένο και πολύ στεναχωρημένο το μικρό πουλί πήρε το δρόμο του γυρισμού. Πήγε στο περιβόλι να βρει την παπαρούνα, τη μικρή του φίλη. Μα σαν έφτασε εκεί, τι παράξενο. Όλα τα πουλιά το κοίταζαν με θαυμασμό και όλοι ήθελαν να γίνουν φίλοι του. Όλα θαύμαζαν το ωραίο κόκκινο χρώμα του λαιμού του. Κανένα δεν μπορούσε να φανταστεί ότι κοκκίνισαν έτσι τα φτερά του επειδή προσπάθησε να βγάλει το ακάνθινο στεφάνι από το κεφάλι του Χριστού.

Το πουλί δεν άκουσε κανένα. Πέταξε και πήγε στο φράκτη για να βρει την άσπρη παπαρούνα. Όμως στη θέση της ήταν μια άλλη παπαρούνα. Ωραία, κόκκινη και γυαλιστερή. Λυπημένο κάθισε το πουλί στο φράκτη. Εκείνη τη στιγμή ακούστηκε μια λεπτή ευγενική φωνούλα να βγαίνει από την κατακόκκινη παπαρούνα. Αναγνώρισε αμέσως τη φίλη του και η χαρά του ήταν πολύ μεγάλη.

Η παπαρούνα διηγήθηκε στο πουλί τι της είχε συμβεί κι όταν τελείωσε είπε και αυτό τη δική του ιστορία. Από τότε, το πουλί αυτό, τα παιδιά και τα εγγόνια του λέγονται κοκκινολαίμηδες και η παπαρούνα όπως κι όλες οι άλλες παπαρούνες έγιναν κόκκινες σαν το αίμα του Χριστού.

Επιμέλεια: Γιούλη Πολίτη

Το γαϊδουράκι που σήκωσε το Χριστό

Όταν γεννήθηκε στην αυλή του Ιακώβ ο Γκριζωπός όλοι γέλασαν με την ψυχή τους. Τέτοιο άσχημο γαϊδουράκι δεν είχαν ξαναδεί, είπαν. Το κοροΐδεψαν οι άνθρωποι, μα το περιγέλασαν κι όλα τα άλλα ζωντανά.

Είχε αδύναμα σαν καλάμι πόδια, λεπτό σκελετωμένο κορμί και τρίχωμα σχεδόν ανύπαρκτο. Άσε που η ράχη του ήταν καμπουριασμένη και γεμάτη σημάδια και ρόζους. Ήταν το πιο κακοκαμωμένο ζωντανό που είχε φτιάξει η φύση. Μόνο τα μάτια του, μεγάλα κι αγνά, είχαν ένα όμορφο φως, όμως αυτό κανείς δεν το πρόσεξε ποτέ.

Σαν πέρασε λίγος καιρός και ο Ιακώβ είδε πως ο μικρός γαϊδουράκος του με τίποτα δεν έλεγε να σιάξει, φώναξε το γιο του και του είπε:

-Συμεών, παιδί μου, πάρε αυτόν τον άσχημο γαϊδάρο, που έχουμε στην αυλή μας και άσε τον ελεύθερο στο Όρος των Ελαιών. Εμάς δε θα μας χρησιμεύσει σε τίποτα, τέτοιος που είναι. Βάρος μόνο θα μας δίνει.

-Καλά, πατέρα, είπε ο μικρός και δένοντάς το λαιμό του Γκριζωπού μ' ένα σχοινί, τον πήρε εκεί που τον διέταξε ο πατέρας του.

- Άντε γαϊδουράκι, καλή τύχη, φώναξε το παιδί σαν έφτασαν στον προορισμό τους και πήρε τρέχοντας τον κατήφορο για το σπιτικό του.

Το μικρό ζωντανό έμεινε μόνο κάτω από τις αιωνόβιες ελιές. Ήξερε πως κανένας δεν το ήθελε, μα δεν το ένοιαζε. Βαθιά, μέσα του, κάτι του έλεγε, πως έστω και για μια στιγμή της ζωής του θα γινόταν ευτυχισμένο.

Ο καιρός κύλησε γοργά και, κάποια μέρα, ένας νέος που έφεγγε σαν τον ήλιο – ο Χριστός – πήγε μαζί με τους μαθητές Του στο Όρος των

Ελαιών. Αφού πρώτα προσευχήθηκε ώρες πολλές, είπε σ' έναν απ' αυτούς:

- Πήγαινε αδελφέ μου, και φέρε αυτόν εκεί το γαϊδουράκο. Θα τον καβαλήσω και θα πάω στα Ιεροσόλυμα για το Πάσχα.

Σκίρτησε η καρδιά του ζώου στο άκουσμα των λόγων του Ιησού. Τώρα ήξερε πως η ώρα της ευτυχίας του είχε σημάνει.

Ο Απόστολος του Χριστού, χωρίς να σχολιάσει την εκλογή του δασκάλου του, πλησίασε το Γκριζωπό κι αυτός, υποτακτικά, έσκυψε το κεφάλι του, για να του περάσει το σχοινί στο λαιμό.

Ο Χριστός χάιδεψε απαλά το γαϊδούρι κι άπλωσε απάνω στο μαδημένο του τρίχωμα το μανδύα Του. Ύστερα, κάθισε στη ροζιασμένη του πλάτη, τόσο απαλά, που το ζωντανό δεν ένιωσε κανένα βάρος. Το μόνο που ένιωσε ήταν μια γλυκιά ζεστασιά, που ταξίδεψε στο αίμα του και το έκανε να κυκλοφορεί πιο γρήγορα. Και το θαύμα έγινε! Το μαδημένο τρίχωμα φούντωσε μεμιάς και οι ρόζοι απ' την πλάτη του ζωντανού εξαφανίστηκαν. Τα αδύναμα πόδια, που σέρνονταν, πήραν φτερά και γεμάτα ζωή και δύναμη, πήραν τον ανήφορο για την Ιερουσαλήμ.

Πόσο όμορφος του φάνηκε ο δρόμος για την πόλη. Και πόσο υπέροχα ένιωσε, σαν ο κόσμος έστρωσε μερσίνια και δάφνες και φώναζε «ωσαννά» και «αλληλουΐα», γι Αυτόν που καθόταν απάνω του, γι' αυτόν, που όλοι φώναζαν Μεσσία!

Κάποτε ο δρόμος τέλειωσε. Είχαν φτάσει στο ναό. Ο Κύριος κατέβηκε από το ζωντανό κι αφού το χάιδεψε με αγάπη, το άφησε να φύγει. Ο προορισμός του είχε τελειώσει. Τρισευτυχισμένος ο μικρός γάιδαρος περιπλανήθηκε στους δρόμους της πόλης. Όλα γύρω ήταν γιορτινά και ο Κύριος είχε πάει

θριαμβευτής στο Ναό. Αφού τριγύρισε αρκετά, εδώ κι εκεί, επέτρεψε και πάλι στο όρος των Ελαιών.

Οι μέρες, που ακολούθησαν, σημάδεψαν τη Χριστιανοσύνη με την ιστορία των Παθών του Χριστού. Ο Γκριζωπός έβρισκε αμέριμνος, όταν σκοτείνιασε ο ουρανός και άρχισε η γη να τρέμει συθέμελα. Η καρδούλα του μικρού ζώου κτύπησε άτακτα και φοβισμένα, και χωρίς να ξέρει γιατί, πήρε και πάλι το δρόμο για την Ιερουσαλήμ.

Μόλις πέρασε τα τείχη, είδε πολλούς ανθρώπους να τρέχουν φοβισμένα κι ύστερα άκουσε να λένε, πως σταύρωσαν το Μεσσία. Σταύρωσαν το Μεσσία «του» στο Γολγοθά και μάλιστα ανάμεσα σε δυο ληστές.

Τα μεγάλα φωτεινά μάτια του γαϊδουράκου συννέφιασαν. Πώς μπόρεσαν οι άνθρωποι να κάνουν κάτι τέτοιο σ' Εκείνον, αναρωτήθηκε κι ένιωσε το είναι του να βουλιάζει από τη θλίψη.

Πήρε ξανά το δρόμο για το όρος των Ελαιών. Τίποτα πια δεν τον κρατούσε στην Ιερουσαλήμ. Έφτασε εκεί αποκαμωμένος και στάθηκε κάτω από τη ρίζα της ελιάς. Εκεί, που Εκείνος τον αντάμωσε και τον χάιδεψε. Που άπλωσε στην σκελετωμένη του πλάτη το μοσχομυρισμένο Του μανδύα και όλα άλλαξαν μονομιάς. Δάκρυα πλημμύρισαν τα μάτια του μικρού ζώου. Ο Μεσσίας «του» δεν υπήρχε πια. Αυτός γιατί να υπάρχει; Έγειρε το κορμί του στο χώμα και η θλίψη του ήταν τόσο δυνατή, που η καρδούλα του δεν άντεξε. Μοιράστηκε στα δυο.

Το γαϊδουράκι που σήκωσε το Χριστό ως την Ιερουσαλήμ, δε ζούσε πια. Δεν ήθελε να ζήσει. Πέθανε από τον καημό Εκείνου, που τον σταύρωσαν άπονα. Εκείνου, που ήρθε, έζησε και πέθανε, για να σώσει όλους εμάς από τις αμαρτίες.

Επιμέλεια: Γιούλη Πολίτη

ΑΚΟΥΩ ΜΟΥΣΙΚΗ και ΤΡΑΓΟΥΔΩ

Πασχαλινά τραγούδια θα σας πω

από τα Κ.Δ.Α.Π. κι εγώ

μέσα απο αυτό το περιοδικό

Χριστός Ανεστη εκ νεκρών

με κόκκινα αυγά

θα σπάσουμε και φέτος

κουλούρια και γλυκά

θα φάμε στα Κ.Δ.Α.Π.

Κώστας Μανιάτης

Βάγια, βάγια των βαγιών,
τρώνε ψάρια, τον κολιόν
και την άλλη Κυριακή,
ψήνουν το παχύ αρνί.

Μελωδία και ρυθμός: όπως στο «Κάτω στο
γιαλό».

Τόπος: Ακράϊφνιο Βοιωτίας

Δίσκος: Δόμνα Σαμίου, Τα Πασχαλιάτικα, 1998
(τραγουδά η Παιδική Χορωδία του Μικτού
Γυμνασίου «Εστίας Νέας Σμύρνης»)

Επιλογή-επιμέλεια: Γεωργία Μαυρέα

ΚΑΛΑΝΤΙΖΩ

Τα κάλαντα του Λαζάρου λέγονταν στο
παρελθόν το Σάββατο του Λαζάρου από τις
Λαζαρίνες!

ΚΑΛΑΝΤΑ ΛΑΖΑΡΟΥ Στερεοελλαδίτικη εκδοχή

- Πού 'σαι Λάζαρε, πού είναι η φωνή σου
που σε γύρευε η μάνα κι η αδερφή σου.
- Ήμουνα στη γη, στη γη βαθιά χωμένος
κι από τους εχθρούς, εχθρούς
βαλαντωμένος.

- Πού 'σαι Λάζαρε, πού είναι η φωνή σου
που σε γύρευε η μάνα κι η αδερφή σου.
- Ήμουνα στη γη, στη γη βαθιά χωμένος
κι από τους εχθρούς, εχθρούς βαλαντωμένος.

Βάγια, βάγια των βαγιών,
τρώνε ψάρια, τον κολιόν
και την άλλη Κυριακή,
ψήνουν το παχύ αρνί.

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ

Το μήνυμα της Ανάστασης φέρει μήνυμα
ελπίδας!

Για αυτό, επέλεξα 10+1 τραγούδια, για να τα
ακούσουμε και τραγουδήσουμε, με θέμα την
ελπίδα:

1. Ουράνιο Τόξο (Στίχοι και μουσική: Σπύρος
Λάμπρου. Τραγούδι: Παιδική χορωδία Σπύρου
Λάμπρου. Άλμπουμ: Μικρά παιδιά μεγάλα όνειρα.
Έτος: 2006)

2. Μια Νέα Αρχή. (Στίχοι: Τ. Θεοδωρόπουλος.
Μουσική: Lionel Richie. Τραγούδι: Παιδική
χορωδία Σπύρου Λάμπρου. Άλμπουμ: Μικρά
παιδιά μεγάλα όνειρα. Έτος: 2006)

3. Με τα Μάτια ενός Παιδιού (Στίχοι και μουσική: Γιάννης Λεκάκης «Αγιαμαρινιώτης». Αδισκογράφητο)

4. Το Τραγούδι της Ελπίδας (Στίχοι: Νανά Νικολάου. Μουσική: Νότης Μαυρουδής. Τραγούδι: Παιδική Χορωδία Δημήτρη Τυπάλδου. Έτος: 1995. Άλμπουμ: Χάρτινο Καράβι)

5. Αν Όλα τα Παιδιά της Γης (Στίχοι: Γιάννης Ρίτσος. Μουσική: Μίμης Πλέσσας. Τραγούδι: Μαριάννα Ευστρατίου-Παγκάκη. Δίσκος: Μελοποιημένα ποιήματα από βιβλία του Δημοτικού Σχολείου. Έτος: 1997. Άλλες ερμηνείες: Λουκιανός Κελαηδόνης)

6. Τα Παιδιά Ζωγραφίζουν (Μουσική: Γιώργος Χατζηνάσιος. Στίχοι: Μιχάλης Μπουρμπούλης. Τραγούδι: Τάνια Τσανακλίδου. Άλμπουμ: Χωρίς Ταυτότητα. Έτος: 1980)

7. Το Δικό σου Αστéρι (Στίχοι: Βίλλυ Σανιάνου. Μουσική: Γιάννης Κύρης & Μαριάννα Ευστρατίου-Παγκάκη. Τραγούδι: Μαριάννα Ευστρατίου-Παγκάκη.

Διαγωνισμός Eurovision 1989)

8. Όπου Υπάρχει Αγάπη (Στίχοι και μουσική: Στέφανος Βαρελάς. Ερμηνεία: Παιδική χορωδία Σπύρου Λάμπρου)

9. Με της Ελπίδας Χρώματα (Μουσική: Τιμόθεος Αρβανιτάκης. Στίχοι: Λενέτα Στράνη. Τραγούδι: Παιδική Χορωδία Σπύρου Λάμπρου)

10. Ασπρα Καράβια Στίχοι: (Στίχοι: Σωτήρης Σκίπης, Μουσική: Γιάννης Σπανός. Τραγούδι: Μιχάλης Βιολάρης & Καίτη Χωματά Άλμπουμ: Ανθολογία. Έτος: 1967)

11. Υπομονή (Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος. Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος. Τραγούδι: Γρηγόρης Μπιθικώτσης. Άλμπουμ: Διπλοπενιές. Έτος: 1966)

Επιλογή τραγουδιών - σύνταξη λίστας: Γεωργία Μαυρέα

ΨΑΛΛΩ ΚΑΙ ΥΜΝΩ

Με τη βοήθεια ενός μεγάλου, συμπληρώνω τα γράμματα που λείπουν:

Εγκώμια - Επιτάφιος Θρήνος

(Στάση Πρώτη)

Η ζωή εν τάφω κατετέθης, Χριστέ,
και αγγέλων στρατιαί _ ξ ε _ _ _ ττοντο,
συγκατάβασιν δοξάζουσαι την σήν.

(Στάση Δεύτερη)

Άξιον εστί
μεγαλύνειν σε τον _ _ _ _ _ ,
τον εν τω σταυρώ τας χείρας εκτείναντα
και συντρίψαντα το κράτος του εχθρού.

(Στάση Τρίτη)

Αι γενεαί π_ σ α ι, _ μνον τη ταφή _ _ _
προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Κώστας Μανιάτης – Γεωργία Μαυρέα

ΑΚΟΥΩ ΜΟΥΣΙΚΗ

Δισκογραφική πρόταση:

Δόμνα Σαμίου – Τα Πασχαλιάρικα

Περιέχει δύο δίσκους-CD: Το πρώτο CD περιέχει, μεταξύ άλλων, τελετουργικά τραγούδια της Σαρακοστής και το μοιρολόι της Παναγιάς, από εννέα διαφορετικές περιοχές.

Το δεύτερο CD περιέχει τα τραγούδια και τους χορούς που ακολουθούν την Ανάσταση.

Με εκατοντάδες μουσικούς συντελεστές όπως παραδοσιακούς οργανοπαίκτες, χορωδούς, κ.α.!

Γεωργία Μαυρέα

«ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΕΥΧΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΚΔΑΠάκια»

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της πληροφορικής τα παιδιά των ΚΔΑΠ δημιούργησαν ψηφιακές πασχαλινές εικόνες με ευχές.

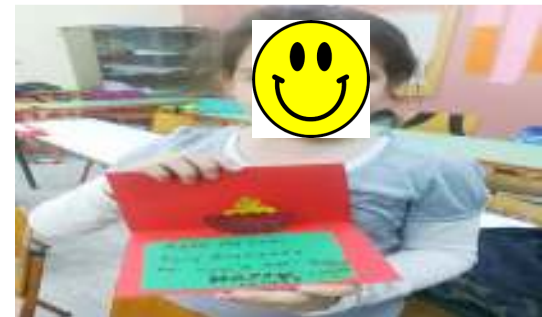

Επιμέλεια: Τσιρίγκα Χριστίνα, Αλεξανδροπούλου Μαρία, Παπαδοπούλου Αθηνά, Κανελλοπούλου Χριστίνα

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΔΡΑΣΗ:

ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ για το σχολικό έτος 2017-2018

Με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)

Η Δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»
εντάσσεται στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και συγκεκριμένα:

- ✓ Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» (ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ) 2014-2020 του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού
- ✓ Στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) 2014-2020

Στην υλοποίηση της δράσης συμμετέχει ο φορέας

Δήμος Καλαμάτας

Η διάθεση των vouchers πραγματοποιείται από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. προς τα ωφελούμενα άτομα, σύμφωνα με τις διαδικασίες που εξειδικεύονται στην Αναλυτική Προκήρυξη του Προγράμματος.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

10824